

Standaard Onderwijsindeling **2006**

Editie 2014/15

Standaard Onderwijsindeling 2006

Editie 2014/'15

Colofon

Samenstelling

Divisie Sociale en ruimtelijke statistieken
Sector Sociaal-economisch totaalbeeld

CBS Den Haag

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres:

Postbus 24500, 2490 HA Den Haag
Telefoon (070) 337 38 00

CBS Heerlen

CBS-weg 11
6412 EX Heerlen

Postadres:

Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Telefoon (045) 570 60 00

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen 2015

Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Bestelinformatie

Internet: www.cbs.nl
Applicatie is gratis te downloaden

Inhoud

1.	SOI 2006; hoofdzaken	7
1.1	Niveau-indeling	7
1.2	Indeling naar richting	8
1.3	Relatie met ISCED	10
2.	Doel SOI en toepassingsmogelijkheden	11
2.1	Doel	11
2.2	SOI als up-to-date classificatie	11
2.3	Toepassing van de SOI	12
2.3.1	Publicatie-indeling naar niveau	12
3.	Methodologie van de classificatie	13
3.1	Begrippen onderwijs en opleiding	13
3.2	Criteria niveau-indeling	13
3.2.1	Indelingscriteria onderverdeling niveau 3	14
3.2.2	Indelingscriteria onderverdeling niveau 4	14
3.2.2.1	WEB-opleidingen	14
3.2.2.2	Overige opleidingen	16
3.2.2.3	Resultaat toepassing criteria binnen niveau 4	16
3.2.3	Indelingscriteria onderverdeling niveau 5	17
3.2.4	Toepassing criteria op bepaalde soorten opleidingen	17
3.3	Criteria indeling naar richting	18
3.3.1	Criteria voor de indeling naar sectoren en subsectoren	18
3.3.2	Toelichting op de indeling naar rubrieksgroepen en rubrieken	19
4.	Codering van de SOI 2006	20
4.1	Opleidingsnummers en synoniemen	20
4.2	Code type opleiding	20
4.3	Samenstelling SOI-code	21
4.4	Opleidingsinformatie	21
4.5	Codes voor vervallen opleidingsnummers	21
4.6	Terugvalopleidingsnummers	21
5.	Werken met de applicatie	23
5.1	Zoekprogramma	23
5.2	Documentatie	23
	Bijlage 1 Indeling naar richting SOI 2006 van rubrieken	24
	Bijlage 2 Indeling naar niveau en type opleiding SOI2006	36
	Bijlage 3 Wijzigingen structuur SOI sinds 1978	41
	Bijlage 4 Wet Educatie en Beroepsonderwijs	46
	Literatuur	50
	Voor meer informatie...	51
	Enkele aanverwante publicaties	52

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (00)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2014-2015	= 2014 tot en met 2015
2014-/2015	= het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'152	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2014 en eindigend in 2015
1996/'97-2014/'15	= boekjaar enz. 1996/'97 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

1. SOI 2006; hoofdzaken

De Standaard Onderwijsindeling (SOI) is een classificatie van opleidingen naar niveau en richting. Deze publicatie is een beschrijving van de achtste editie van de SOI 2006.

Van de SOI zijn regelmatig updates verschenen, vanaf 1995 jaarlijks (alleen elektronische edities). Hierin werd de SOI steeds aangevuld met nieuwe opleidingen om de classificatie bruikbaar te houden voor het coderen van opleidingen voor statistisch onderzoek en administratieve doeleinden. De editieaanduiding is gelijk aan het schooljaar waarop zij betrekking heeft. In de editie 2014/15 zijn de nieuwe opleidingen van het regulier onderwijs voor het overeenkomstige schooljaar dus reeds opgenomen.

De editie 2014/15 bevat evenals de voorgaande edities ook de conversie naar de ISCED (International Standard Classification of Education) 1997, de onderwijsindeling van de UNESCO. Nieuw in deze editie is de conversie naar de ISCED 2011, de gereviseerde opvolger van de ISCED 1997. Daarnaast is van elke opleiding ook een code type opleiding (CTO) opgenomen, waarmee bijv. het onderscheid kan worden gemaakt tussen diverse leerwegen, kwalificatieniveaus, korte en lange opleidingen, oude en nieuwe opleidingstypen etc.

Deze publicatie is een volledige verantwoording van het hoe en waarom van de SOI in het algemeen en van de SOI 2006 in het bijzonder.

Hoofdstuk 1 gaat in op de hoofdzaken van de SOI 2006, de niveau-indeling, de richtingindeling en de relatie met de ISCED.

Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op de werkwijze bij het up-to-date houden van de classificatie en de toepassingsmogelijkheden. Hoofdstuk 3 gaat in op de formulering van criteria en de daaruit resulterende structuur van de SOI 2006. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de codering van de SOI 2006.

Deze publicatietekst vormt een onderdeel van een applicatie¹ met de classificatie en de bijbehorende documentatie en programmatuur voor raadplegen van en selecteren uit de classificatie. Hoofdstuk 5 gaat in op deze applicatie, de wijze waarop ermee gewerkt kan worden en de bestanden die beschikbaar zijn.

In Bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de volledige richtingindeling van de SOI 2006. Bijlage 2 laat de typen onderwijs zien die binnen de SOI 2006 worden onderscheiden. Bijlage 3 gaat in detail in op de wijzigingen in de structuur van de classificatie sinds de eerste editie van de SOI 1978. Als laatste wordt in Bijlage 4 ingegaan op de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

1.1 Niveau-indeling

De niveauindeling van de SOI 2006 is als volgt:

1. Onderwijs aan kleuters

- Basisonderwijs groep 1 en 2
- Speciaal onderwijs voor in hun ontwikkeling bedreigde kleuters (IOBK)
- Speciaal basisonderwijs groep 1 en 2

2. Primair onderwijs

- Basisonderwijs groep 3 en hoger
- Speciaal onderwijs
- Speciaal basisonderwijs groep 3 en hoger
- Cursussen basiseducatie

3. Secundair onderwijs, eerste fase

Algemeen vormend en beroeps(voorbereidend) onderwijs dat in directe aansluiting op het basisonderwijs gevolgd kan worden en daarnaast kort beroepsonderwijs zonder wettelijke toelatingseisen waarvan het eindniveau niet hoger is dan mavo/ theoretische leerweg vmbo.

3.1 Laag

- Opleidingen die geen toegang geven tot SOI-4:
- Een deel van de cursussen zonder vooropleidingseisen

3.2 Midden

- Vmbo basisberoepsgerichte leerweg
- Assistentenopleiding (mbo-1) in het kader van de WEB² en soortgelijke brancheopleidingen
- Sommige van de vroegere primaire opleidingen in het kader van het leerlingwezen

3.3 Hoog

- Vbo (voorbereidend beroepsonderwijs)
- Voortgezet speciaal onderwijs
- Vmbo theoretische, gemengde en kadergerichte leerweg
- Mavo
- Havo/ vwo leerjaren 1-3
- Korte beroepsopleidingen aansluitend op ca. 2 jaar mavo of vbo
- Cursussen die aansluiten op niveau 3 niet vergelijkbaar met een basisberoepsopleiding.

4. Secundair onderwijs, tweede fase

Algemeen vormend en beroepsonderwijs³ dat aansluit op het secundair onderwijs lagere trap, overige WEB-opleidingen, andere particuliere opleidingen en de

² Opleidingen in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (zie ook par. 3.2.2).

³ Algemeen vormend en beroepsonderwijs: alle onderwijsvormen ongeacht of deze behoren tot gesubsidieerd of particulier onderwijs, contact- of afstandsonderwijs, voltijd- of deeltijdonderwijs of één van de leerwegen.

¹ Deze applicatie en enkele voorgaande edities kunnen gratis worden gedownload van www.cbs.nl

vroegere leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve duur⁴ van de opleidingen (omgerekend in voltijdequivalenten) na niveau 3 via de kortste leerweg van minder dan vijf jaar:

4.1 Laag

- De WEB-basisberoepsopleiding (mbo-2)
- Beroepsopleidingen vergelijkbaar met mbo-2:
  - vroegere leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve studieduur van maximaal 24 maanden na SOI-3
  - het vroegere kmbo (kort middelbaar beroepsonderwijs)
  - voorgangers van basisberoepsopleidingen die vroeger gegeven werden aan lbo-scholen en die aansloten op het lbo
- Opleidingen voor certificaten havo en vwo

4.2 Midden

- Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.1) is vereist of gewenst:
  - beroepsonderwijs met een cumulatieve voltijds studieduur van 13 maanden tot 3 jaar
  - leerlingwezenopleidingen met een cumulatieve studieduur van 25 maanden tot 6 jaar
  - WEB-vakopleiding (mbo-3)
- Algemeen vormend onderwijs: havo (leerjaar 4-5) en vhbo (voorbereidend hoger beroepsonderwijs)
- Propedeuse hbo (indien hoogst behaald examen)

4.3 Hoog

- Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.2) is vereist of gewenst:
  - beroepsonderwijs met een cumulatieve voltijds duur van ten minste 3 jaar
  - mbo (de vroegere 3- of 4-jarige opleidingen)
  - leerlingwezenopleiding met een cumulatieve duur van ten minste 6 jaar
  - WEB-middenkader- en -specialistenopleiding (mbo-4)
- Algemeen vormend onderwijs: Vwo en dergelijke (leerjaar 4-6)
- Propedeuse wo (indien hoogst behaald examen).

5. Hoger onderwijs, eerste fase

Beroepsonderwijs dat aansluit op onderwijs op niveau 4.3 en algemeen vormend onderwijs op niveau 4.2; eerste fase van het wetenschappelijk onderwijs:

5.1 Laag

- Opleidingen met een voltijds studieduur van 2 tot 4 jaar na havo of 4-jarig mbo:
  - kort hbo en associate degree opleidingen in het hbo
  - ander (particulier) beroepsonderwijs

5.2 Midden

- 4-jarig hbo en daarmee vergelijkbare beroepsopleidingen
- Hbo bachelor

⁴ Cumulatieve duur: de duur van de opleiding zelf plus de duur van de noodzakelijk voorafgaande opleidingen binnen niveau 4. De cumulatieve duur is omgerekend naar voltijdequivalenten.

- Post-hbo, voor zover niet niveauverhogend ten opzichte van hbo

5.3 Hoog

- Kandidaats en bachelor van het wetenschappelijk onderwijs

6. Hoger onderwijs, tweede fase

- Wetenschappelijk onderwijs leidend tot een doctoraal examen of vergelijkbaar onderwijs:
  - masteropleidingen in hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs
  - overige masteropleidingen
  - opleidingen na het hbo (post-hbo), voor zover niveauverhogend, w.o. eerstegraads lerarenopleidingen
  - cursussen pao (postacademisch onderwijs)
  - postdoctorale lerarenopleidingen
  - officiersopleidingen aansluitend op vwo

7. Hoger onderwijs, derde fase

- Onderwijs dat aansluit op hoger onderwijs, tweede fase:
  - 'onderwijs' dat leidt tot promotie
  - opleidingen aan postdoctorale onderzoekscholen als aio (assistent in opleiding) of oio (onderzoeker in opleiding)
  - postdoctorale beroepsopleidingen (w.o. voor medici, apotheker, accountancy)
  - De 3-jarige masteropleidingen voor arts, tandarts en apotheker, die de overeenkomstige postdoctorale beroepsopleidingen vervangen.

1.2 Indeling naar richting

De richting van het onderwijs heeft betrekking op de inhoud van het onderwijs, niet op denominatie van de onderwijsinstelling, soort onderwijsinstelling of onderwijsmethode.

De SOI deelt de richting van een opleiding hiërarchisch in naar:

Richting	Voorbeeld
Sectorgroep	Techniek
(Sub)Sector	Bouwkunde
Rubrieksgroep	Bouw
Rubriek	Metselen

Hierbij vormen de sectorgroepen het hoogste en de rubrieken het laagste aggregatieniveau.

De SOI onderscheidt 10 sectorgroepen, 44 (sub)sectoren, 167 rubrieksgroepen en 454 rubrieken.

De indeling naar sectorgroepen en (sub)sectoren van de SOI 2006 volgt hierna. Bijlage 1 behandelt de verdere uitsplitsing naar rubrieksgroepen en rubrieken.

- 0 Algemeen onderwijs
  - 01 algemeen onderwijs
- 1 Leraren
  - 11 leraren algemeen onderwijs
  - 12 leraren humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst
  - 13 leraren wiskunde, natuurwetenschappen, agrari-

- sche vakken
- 14 leraren techniek en transport
- 15 leraren economie, commercieel, management en administratie
- 16 leraren gezondheidszorg, verzorging, sport en overig
- 17 onderwijs met differentiatie
- 2 Humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst
  - 21 talen
  - 22 humaniora overig
  - 23 sociale wetenschappen
  - 24 communicatie(-media), informatie
  - 25 kunst, expressie
  - 27 humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst met differentiatie
- 3 Economie, commercieel, management en administratie
  - 31 economie
  - 32 commercieel
  - 33 management
  - 34 arbeidsorganisatie, personeel
  - 35 administratie, secretariaat
  - 37 economie, commercieel, management en administratie met differentiatie
- 4 Juridisch, bestuurlijk, openbare orde en veiligheid
  - 41 juridisch, bestuurlijk
  - 42 openbare orde, veiligheid
  - 47 juridisch, bestuurlijk, openbare orde en veiligheid met differentiatie
- 5 Wiskunde, natuurwetenschappen en informatica
  - 51 wiskunde, natuurwetenschappen
  - 52 informatica
  - 57 wiskunde, natuurwetenschappen en informatica met differentiatie
- 6 Techniek
  - 61 techniek algemeen
  - 62 elektrotechniek
  - 63 bouwkunde
  - 64 metaalbewerking, voertuig- en werktuigbouwkunde
  - 65 procestechnologie
  - 66 textiel-, leerverwerking overig
  - 67 techniek met differentiatie
- 7 Agrarisch en milieu
  - 71 agrarisch
  - 72 milieu
  - 77 agrarisch en milieu met differentiatie
- 8 Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging
  - 81 gezondheidszorg
  - 82 verzorging, sociale dienstverlening
  - 87 gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging met differentiatie
- 9 Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding, transport en logistiek
  - 91 horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding
  - 92 transport en logistiek
  - 97 horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding, transport en logistiek met differentiatie
  - 98 overig onderwijs
  - 99 onderwijs onbekend

1.3 Relatie met ISCED

De SOI 1978 sloot qua *niveau-indeling* volledig aan bij de internationale onderwijsindeling ISCED (1976) van de UNESCO. De eerstvolgende revisie van de ISCED 1976 werd door de UNESCO in 1997 uitgevoerd. Daarbij is zowel de indeling naar niveau als naar richting tamelijk ingrijpend gewijzigd. De editie 1999/2000 van de SOI 1998 bevatte voor het eerst de indeling van de opleidingen van de SOI naar ISCED-variabelen. De SOI 1998 sloot door de herstructurering van de ISCED en door niet altijd consequente toepassing van de indelingscriteria van de SOI slecht aan bij de ISCED 1997. De SOI 2003 sloot qua niveau-indeling weer beter aan bij de ISCED dan de SOI 1998. In 2011 heeft de UNESCO de ISCED 1997 opnieuw gereviseerd. De niveau-indeling is op een aantal punten gewijzigd waardoor met name binnen het tertiair onderwijs de SOI en de ISCED beter bij elkaar aansluiten.

De indeling naar *richting* sloot tot en met de SOI 2003 niet aan bij die van de ISCED 1997. Zelfs op het laagste aggregatieniveau was sprake van een n : m-relatie tussen de richtingscodes van SOI en ISCED.

Echter in de SOI 2006 schakelt elke rubriek van de SOI naar niet meer dan één ISCED-code.

De schakeling tussen de richtingcodes van de ISCED en de richtingcodes van de SOI is beschikbaar op de website van het CBS en is ook in bestandsvorm in de SOI-applicatie opgenomen in het historisch opleidingsbestand⁵. De ISCED 2011 is de gereviseerde opvolger van de ISCED 1997. In de ISCED 2011 is de niveau-indeling op een aantal punten gewijzigd. In 2013 heeft de vernieuwde indeling naar richting van de ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013) zijn definitieve vorm aangenomen. De codering van de richting van opleidingen naar ISCED-F 2013 zal eind 2015 gereed zijn. De SOI is in tegenstelling tot de ISCED gericht op het Nederlandse onderwijssysteem. De ISCED houdt ook rekening met andere kenmerken van opleiding dan de SOI. Daarom blijven er belangrijke verschillen tussen de beide classificaties.

Toelichtingen op de ISCED 1997 en de ISCED 2011 zijn beschikbaar op de website van het CBS⁶. Hierin wordt tevens ingegaan op de relatie tussen de SOI en de verschillende versies van de ISCED.

---

⁵ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/soi/2006>

⁶ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/isced>

2. Doel SOI en toepassingsmogelijkheden

Al bij de ontwikkeling van de SOI 1978 stond voor ogen dat de indeling gedurende lange tijd zou kunnen worden gebruikt. De bruikbaarheid van de classificatie wordt vooral bepaald door de aard van het opleidingsconcept, de volledigheid van de uitwerking daarvan en de actualiteit. Is aan deze voorwaarden voldaan, dan is sprake van een instrument dat ruime toepassingsmogelijkheden kent. Dit hoofdstuk beschrijft hoe het CBS dit tracht te bereiken. Het opleidingsconcept is opgenomen in par. 3.1.

2.1 Doel

De SOI 1978 is ontwikkeld met twee doelstellingen voor ogen: een Nederlandse standaardindeling van opleidingen te vervaardigen die gedurende lange tijd zou kunnen worden gebruikt en die zo goed mogelijk aansluit bij de ISCED. Beide doelstellingen van de opzet konden tot 1998 worden verwezenlijkt.

Ook de SOI 1998 en 2003 beoogden een standaardindeling te zijn die nog lang kon worden gebruikt en die gekoppeld kon worden aan de SOI 1978. Met de opeenvolgende wijzigingen is beoogd het mogelijk te maken verschillen in opleidingsniveau waar te kunnen nemen die relevant zijn voor de arbeidsmarkt en leefsituatie. Door de revisie van de ISCED (1997) sloot de SOI 1998 nog maar in zeer beperkte mate aan op de ISCED. Bij de revisie van de SOI 2003 is de aansluiting op de niveau-indeling van de ISCED verbeterd. In de SOI 2006 is de indeling naar richting geheel gereviseerd, waarbij een n:1 relatie is gerealiseerd tussen de SOI-rubrieken en de detailed fields of education and training van de ISCED.

De SOI sluit echter in de eerste plaats aan bij het Nederlandse onderwijssysteem. Voor Nederland belangrijke onderscheidingen, zoals bijvoorbeeld tussen hbo en wo, tussen havo en vwo en tussen basisberoepsopleiding en vakopleiding komen in de ISCED niet en in de SOI wel tot uitdrukking.

2.2 SOI als up-to-date classificatie

De gebruikswaarde van de SOI wordt voor een belangrijk deel bepaald door de volledigheid en het bij de tijd zijn van het register van opleidingsbenamingen. Er worden jaarlijks vele nieuwe opleidingen geïntroduceerd. Daarom wordt de lijst van benamingen van de SOI sinds 1995 jaarlijks aangevuld met nieuwe opleidingen, die worden voorzien van een volgnummer (het opleidingsnummer) en de SOI-code. Het register wordt aangevuld met nieuwe opleidingen in het regulier⁷ onderwijs en andere, met name particuliere, opleidingen.

De editie 2014/15 bevat 18 000 opleidingsbenamingen, waarvan er ongeveer 100 voor het eerst zijn opgenomen.

⁷ Onderwijs dat door de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Economische Zaken wordt bekostigd of gesubsidieerd.

Dit betreft deze editie voornamelijk bachelor- en masteropleidingen in het hbo en wo. In het vmbo zijn opleidingen toegevoegd in het kader van de doorlopende leerlijnen vmbo-mbo, zoals de vakmanschaps- en technologieroute, resp. vmbo-mbo2 en vmbo-mbo4. Verder zijn profielen in het vmbo toegevoegd in het kader van de pilot vernieuwing beroepsgerichte programma's Tenslotte zijn een aantal nieuwe (mbo1)-assistentopleidingen toegevoegd. De informatie over particuliere opleidingen werd vroeger verkregen via de enquêtes bij onderwijsinstellingen van het CBS. Voor 1995 werd de SOI meer incidenteel geactualiseerd. Bij de samenstelling van de jaarlijkse edities van de SOI wordt gebruik gemaakt van actuele bronnen voor nieuwe opleidingen, die jaarlijks beschikbaar komen. Dit zijn het Centraal Register Beroepsopleidingen (CREBO) en het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) en de Elementcodetabellen voor het voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie.

In het CREBO zijn alle door de Ministeries van OCW en EZ goedgekeurde beroepsopleidingen opgenomen in het kader van de WEB. Het CROHO omvat alle hbo-opleidingen en opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs. Deze bronnen maken het mogelijk dat de editie die medio jaar x verschijnt reeds de nieuwe opleidingen in het regulier onderwijs bevat voor het schooljaar x/x+1.

Aan de informatie over particuliere opleidingen van het LDC Expertisecentrum voor loopbaanvraagstukken heeft het CBS in het verleden gegevens over cursussen met een open inschrijving ontleend die ten minste 12 dagdelen duren, en die niet het karakter hebben van een maatwerkcursus of een hobby- of recreatieve cursus. Sinds 1999/2000 is gebruik gemaakt van de HRM Handboeken in de Opleiding en Carrière reeks uitgegeven door Millian/P&O: The Official Master Guide, Postdoctoraal & Post-hbo en Bedrijfsopleidingen & In-Company⁸.

Daarnaast is opleidingsinformatie ontleend aan het cursusbestand van het CWI (Centra voor Werk en Inkomen) en het overzicht van particuliere brancheopleidingen dat de brancheorganisatie Arcares (zorg) het CBS ter beschikking heeft gesteld.

In toenemende mate is ook gebruik gemaakt van studie-informatie via internet.

In het opleidingsregister van de SOI zijn behalve bestaande en nieuwe opleidingen ook opleidingen opgenomen die inmiddels niet meer worden gegeven. Ook

⁸ Het CBS ontleent veelal ook informatie (over vereiste vooropleiding, duur en inhoud) die noodzakelijk is om nieuwe (en oude) opleidingen in te delen naar niveau en richting van de SOI en van de ISCED aan de jaarlijkse LDC-studiegidsen voor het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs. Voor dit doel wordt of is ook gebruik gemaakt van de edities van de Nieuwe gids voor school en beroep van De Toorts, de Opleidingen & beroepen almanak van Elsevier, de Cursusgids van de Open Universiteit, Productsheets opleidingen Centrum Vakopleiding en gidsen van andere onderwijsinstellingen.

de opleidingen van degenen die reeds lang de schoolbanken hebben verlaten moeten immers ingedeeld kunnen worden.

Ondanks de moeite die het CBS doet om het opleidingsregister van de SOI zo volledig mogelijk te maken is het mogelijk dat opleidingen ontbreken.

Gebruikers van de SOI die belangrijke omissies waarnemen, worden verzocht dit te melden aan het CBS (Servicecentrum SOI/ SBC tel. 070-3375347/ 4510, e-mail onderw.beroep.class@cbs.nl).

2.3 Toepassing van de SOI

De SOI is bedoeld als hulpmiddel voor het coderen en classificeren van opleidingen bij onderzoek, personeelsadministraties en andere registraties.

Het CBS zelf gebruikt de SOI voor het verwerken van opleidingsgegevens bij alle persoons- en huishoudens-enquêtes en de Vacature-enquête en opleidingsgegevens uit registraties. Het gaat daarbij om de volgende soorten opleidingsgegevens:

- opleidingen die gevolgd zijn en gevolgd worden door respondenten
- opleidingen waarvan een diploma is behaald door respondenten
- gevraagde opleiding in het geval van een vacature.

Ook universiteiten en andere onderzoekinstellingen gebruiken de SOI voor dit soort doeleinden.

Sinds 1998 maakt ook de Arbeidsvoorziening (in 2001 opgegaan in Arbeidsbureau Nederland en in 2002 opgegaan in CWI, Centrum voor Werk en Inkomen, vanaf 2009 UWV Werkbedrijf) gebruik van de SOI en tevens van de Standaard Beroepenclassificatie SBC 1992 om vraag en aanbod aan elkaar te kunnen koppelen. Uitkomsten kunnen daardoor ook vergeleken worden met gegevens over vraag en aanbod uit andere bronnen (w.o. het CBS). Ook uitzend- en detachingsbureaus en andere bedrijven op het gebied van arbeidsbemiddeling gebruiken de SOI.

Tal van grotere bedrijven en servicebureaus voor bedrijfsadministraties gebruiken de SOI (SOI-code en opleidingsnummer) om individuele opleidingsgegevens van personeel vast te leggen.

2.3.1 Publicatie-indeling naar niveau

Het CBS heeft voor publicatiedoeleinden een publicatie-indeling ontwikkeld die is gebaseerd op de niveau-indeling van de SOI. In de publicatie-indeling is ervoor gekozen groepen te ordenen naar niveau en naar inhoud van het onderwijs, beroepsgericht of algemeen. Hierdoor kan het voorkomen dat verschillende subniveaus van de SOI in 1 categorie van de publicatie-indeling vallen.

De benamingen die zijn gebruikt voor de verschillende aggregatieniveaus van de publicatie-indeling dekken niet geheel de lading. Gekozen is voor de benamingen van de belangrijkste typen van het actuele onderwijs. Om te voorkomen dat er verwarring mogelijk is met de codering van de SOI-niveau-indeling is er in de publicatie-indeling naar niveau gekozen voor een 3-digit codering.

Het hoogste aggregatieniveau van de indeling maakt een onderverdeling in 3 niveaugroepen mogelijk, het middelste aggregatieniveau een onderverdeling in 5 niveaugroepen en het laagste aggregatieniveau een onderverdeling in 8 groepen.

100	Lager
110	Basisonderwijs
111	Basisonderwijs
120	Vmbo, avo onderbouw, mbo 1
121	Vmbo-b/k, mbo1
122	Vmbo-g/t, avo onderbouw
200	Middelbaar
210	Havo, vwo, mbo
211	Mbo2 en mbo3
212	Mbo4
213	Havo, vwo
300	Hoger
310	Hbo-, wo-bachelor
311	Hbo-, wo-bachelor
320	Hbo-, wo-master, doctor
321	Hbo-, wo-master, doctor

De aggregaties van de publicatie-indeling van de SOI zijn direct te relateren aan de CTO-codes (zie par.4.2). In Bijlage 2 Bijlage 2 Indeling naar niveau en type opleiding SOI2006 staat weergegeven welke CTO-codes binnen het onderwijs met lager, middelbaar en hoger niveau tot welke meer gedetailleerde categorieën van de publicatie-indeling behoren

De in bijlage 2 weergegeven relatie tussen CTO-code en aggregatieniveau van de publicatie-indeling SOI 2006 is (met uitzondering van de hierna genoemde CTO-codes) van toepassing wanneer het hoogst behaalde, actuele of gevolgde opleidingsniveau wordt gemeten. De CTO-codes waarvoor geldt dat wanneer het actuele of hoogst gevolgde onderwijsniveau wordt gemeten een andere categorie van toepassing is zijn:

43200	gemeenschappelijk jaar
43250	wo propedeuse

Codes 43200 en 43250 vallen in categorie 213 wanneer het het hoogst behaalde opleidingsniveau betreft, en wanneer het het hoogst gevolgde of het actuele opleidingsniveau betreft vallen deze codes in categorie 311 'hbo, wo bachelor' van de publicatie-indeling.

3. Methodologie van de classificatie

De methodologie van de SOI 1998 en die van 2003 is in grote lijnen dezelfde als die van de SOI 1978. Maar bij het reviseren van de SOI zijn behalve de indelingscriteria van de SOI 1978 ook enkele nieuwe criteria gehanteerd. Voorts is de toepassing van de bestaande criteria aangescherpt. In de SOI 2006 is de uitwerking van de methodologie voor het indelen naar richting anders uitgewerkt dan daarvoor. Dit hoofdstuk beschrijft de criteria die gebruikt zijn voor de in de SOI 2006 begrepen indelingen naar niveau en richting. Wijzigingen in de indeling sinds 1978 zijn gedetailleerd beschreven in Bijlage 3.

3.1 Begrippen onderwijs en opleiding

De *opleiding* is de basiseenheid van classificatie van onderwijsprogramma's. Hierbij kan het gaan om een opleiding die iemand volgt of heeft gevolgd (al dan niet met succes afgerond), die gevraagd wordt voor een vacature, of die door een onderwijsinstelling wordt aangeboden.

Als voorheen wordt *onderwijs* overeenkomstig de ISCED omschreven als georganiseerde communicatie van niet-incidentele aard met als doel overdracht van kennis, vermeerdering van inzicht en/of aanleren van vaardigheden.

Communicatie vereist een relatie tussen twee of meer personen; hierdoor wordt zelfstudie uitgesloten.

Georganiseerd is bedoeld als: opgezet door personen of instellingen en volgens een schema met vastgelegde doeleinden of curricula; dit veronderstelt tevens een persoon of instelling die de leersituatie organiseert en leerkrachten die het communicatieproces richting geven.

Niet-incidenteel wil zeggen dat de communicatie de elementen duur en continuïteit bevat; hierdoor wordt bijvoorbeeld een enkele lezing uitgesloten.

Onder *overdracht van kennis en vermeerdering van inzicht* wordt verstaan iedere verandering in gedrag, kennis, begrip, houding, vaardigheden of capaciteiten die niet kan worden toegeschreven aan het natuurlijke groeiproces of aan de ontwikkeling van overgeleverde gedragspatronen.

Onder deze definitie vallen ook activiteiten als bedrijfs-opleidingen en -cursussen, omscholing, educatie en vorming, sociaal-culturele, creatieve en handvaardigheidscursussen, diverse vormen van werkend leren.

Theoretisch vallen sporttrainingen en -lessen, psychosociale therapie en catechisatie ook onder het begrip onderwijs. Deze activiteiten zijn echter niet als onderwijs beschouwd in de SOI. Het CBS heeft deze soorten activiteiten, evenals rijlessen, niet-beroepsonderwijs in muziek en reanimatielessen bij een belangrijk deel van de onderwijsstatistiek ook niet als onderwijs beschouwd. Opleidingen voor rijbewijzen zijn wel in de SOI opgenomen. Sporttrainingen en -lessen en psychosociale therapie zijn ook niet in de ISCED opgenomen,

catechisatie wel. In de Standaard Bedrijfsindeling van het CBS, die via de NACE (Statistische Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschappen) aansluit bij de ISIC (International Standard Industrial Classification), zijn de activiteiten van autorij-, vlieg- en vaarscholen, sporttrainers, muzikleraren en catechisatie wel onder de activiteit (Overig) Onderwijs opgenomen en die van muziekscholen, psychotherapie en ehbo-/reanimatielessen niet.

Een *opleiding* wordt naar analogie van de ISCED-97 beschouwd als een selectie van één of meer onderwijsactiviteiten of -cursussen. Elk programma wordt verondersteld een expliciet of impliciet doel te hebben, zoals het verkrijgen van een kwalificatie die toegang verschaft tot een vervolgopleiding of een beroep of een reeks beroepen, of louter een toename van kennis of begrip.

Dit betekent dat een cursus die kan worden afgerond met een deelcertificaat (algemeen vormend onderwijs) of deelkwalificatie (beroepsonderwijs) als afzonderlijke opleiding kan worden beschouwd als de cursist niet van plan of in staat is het geheel van cursussen te volgen dat tezamen tot een diploma leidt. In de SOI zijn wel de deelcertificaten van het algemeen vormend onderwijs opgenomen, een groot aantal modules van de Open Universiteit en de zogenaamde AMBI-modules, maar niet de deelcertificaten die in het kader van de WEB behaald kunnen worden. Het aantal opleidingen zou dan onoverzichtelijk groot worden. Ook is het niveau van de afzonderlijke certificaten zeer moeilijk in te delen. Het zelfde geldt voor gecertificeerde competenties die deel uitmaken van competentiegericht onderwijs.

Maatwerk cursussen en cursussen zonder open inschrijving, die alleen voor een bepaalde categorie, veelal werknemers, toegankelijk zijn, worden niet in de SOI opgenomen⁹.

3.2 Criteria niveau-indeling

In Bijlage 3 is beschreven dat de SOI 1978 oorspronkelijk zes en later zeven niveaus onderscheidde. De SOI 1998, 2003 en 2006 onderscheiden nog steeds dezelfde zeven niveaus, maar niveau 3 (2003), 4 (1998) en 5 (2003) zijn later onderverdeeld in drie subniveaus. In par. 1.1 en meer gedetailleerd in de tabel in Bijlage 2, is aangegeven welke vormen van onderwijs tot de verschillende niveaus en subniveaus zijn gerekend. De vraag is hier op grond van welke criteria dat gebeurd is bij de SOI 1978 en bij de SOI 2003 en 2006. De criteria komen voor de niveaus 1, 2, 6 en 7 vrijwel overeen bij de drie classificaties, maar voor 3, 4 en 5 zijn sinds 2003 enige aanvullende criteria gehanteerd.

⁹ Een uitzondering op deze regel wordt gevormd door bedrijfsopleidingen voor beroepen waarvoor geen opleidingen bestaan met een open inschrijving, zoals bijvoorbeeld opleidingen voor machinisten van de NS, de beroepsopleidingen voor de rechterlijke macht en bepaalde specialiserende verpleegkundige opleidingen.

Bij de SOI wordt het niveau van een opleiding in principe bepaald op basis van de vereiste minimale onderwijsloopbaan. Hiermee is het niveau van een opleiding niet meer en niet minder dan een maat voor de hoeveelheid onderwijs van een opleiding, in samenhang met de nominale duur van de daarbij behorende voorafgaande opleiding. Hiervoor is in navolging van de ISCED 1976 gekozen.

Binnen de niveaus 3, 4 en 5 zijn de volgende aanvullende criteria gehanteerd:

- duur van de opleiding
- opleidingen die in beginsel voor hetzelfde beroep opleiden, indelen in hetzelfde SOI-niveau, ook als de duur of de benodigde vooropleiding verschillend zijn
- verschillen in niveau die blijken uit verschillen in niveau van het aansluitende vervolgonderwijs
- bij de onderverdeling van het niveau aansluiting bij wettelijk vastgelegde kwalificatieniveaus in het vmbo, mbo en hoger onderwijs.

Het opleidingsniveau volgens de SOI is dus geen maat voor verschillen in onderwijskundige gelijkwaardigheid of uitwisselbaarheid van opleidingen. Dergelijke criteria hangen te zeer af van individuele waardeoordelen, cultuur en conjunctuur om te kunnen worden gebruikt in een standaardindeling.

Als maat voor de hoeveelheid onderwijs van een opleiding is gekozen voor de tijd die op basis van voltijdonderwijs aan het volgen van een opleiding (zou) moet(en) worden besteed, in samenhang met de daarbij behorende voorafgaande opleiding. Het onderwijs is georganiseerd in een volgtijdelijke structuur, d.w.z. dat bepaalde opleidingen pas kunnen worden gevolgd nadat andere opleidingen met succes zijn voltooid. Ook internationaal zijn in deze ladderstructuur van het onderwijs perioden van min of meer vaste duur en gelijke lengte te onderscheiden.

De indeling in onderwijsniveaus is afgeleid van de structuur van het reguliere onderwijs als kern van het onderwijssysteem. Dit leidde tot de volgende indeling die tot 1998 in de SOI was opgenomen:

1. onderwijs aan kleuters
2. primair onderwijs
3. secundair onderwijs, eerste fase
4. secundair onderwijs, tweede fase
5. hoger onderwijs, eerste fase
6. hoger onderwijs, tweede fase
7. hoger onderwijs, derde fase.

In de loop der tijd zijn er binnen de niveaus 3, 4 en 5 van de SOI grote verschillen ontstaan. De criteria waarmee tot 1998 het SOI-niveau van opleidingen werd bepaald, bleken niet meer toereikend om voor de arbeidsmarkt relevante niveauverschillen goed in kaart te brengen. De meetlat die bij de SOI werd gehanteerd was hier feitelijk te grof voor geworden.

Ten behoeve van de SOI 1998 zijn de soorten opleidingen die opgenomen waren op niveau 4 van de SOI 1978 geanalyseerd en vergeleken met de nieuwe opleidingen van de kwalificatiestructuur voor het beroeps- en hoger onderwijs in de WEB. Na raadpleging van deskundigen en gebruikers is toen besloten niveau 4 te splitsen in drie subniveaus 4.1, 4.2 en 4.3. Hierbij is 4.3 het hoogste

subniveau en 4.1 het laagste.

Voor de indeling naar subniveau zijn verschillende criteria gebruikt voor WEB-opleidingen en voor de overige opleidingen. Dat zijn de opleidingen die niet meer gevolgd kunnen worden en de opleidingen die nog wel gevolgd kunnen worden, maar geen WEB-opleiding zijn, zoals bijvoorbeeld havo, opleidingen van de krijgsmacht en allerlei particuliere cursussen en opleidingen. Op soortgelijke wijze is in 2003 besloten ook de niveaus 3 en 5 onder te verdelen in drie subniveaus.

3.2.1 Indelingscriteria onderverdeling niveau 3

De opleidingen die ingedeeld zijn in niveau 3 voldoen aan een of meer van de volgende criteria (zie ook par 1.1):

3.1 Laag

Opleidingen op 3.1 sluiten aan op het basisonderwijs, maar geven geen toegang tot opleidingen op niveau 4.

3.2 Midden

Opleidingen op 3.2 sluiten aan op het basisonderwijs en geven toegang tot opleidingen op niveau 4.1, maar niet tot opleidingen met een hoger niveau. Dit zijn dus opleidingen die te vergelijken zijn met de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en kwalificatieniveau 1 van de WEB (assistentenopleiding).

Ook opleidingen na deze opleidingen die te kort zijn om in 4.1 te worden ingedeeld vallen onder 3.2.

3.3 Hoog

Opleidingen op 3.3 sluiten aan op het basisonderwijs en geven toegang tot opleidingen op niveau 4.2 of 4.3. In dit verband worden de eerste en de tweede fase van het algemeen voortgezet onderwijs beschouwd als afzonderlijke opleidingen.

Binnen niveau 3 speelt de duur van de opleiding een ondergeschikte rol. Impliciet speelt de duur alleen een bijrol om het grootste deel van de opleidingen in 3.1 af te grenzen.

Van een aantal opleidingen is het subniveau niet goed vast te stellen. Dit geldt met name voor de oude opleidingen in het lager en voorbereidend beroeps- en hoger onderwijs (lbo en vbo). Deze opleidingen konden namelijk op verschillende niveaus (per vak) worden afgesloten. Besloten is om deze opleidingen standaard in 3.3 in te delen.

3.2.2 Indelingscriteria onderverdeling niveau 4

3.2.2.1 WEB-opleidingen

WEB-opleidingen worden ingedeeld op grond van hun niveau in de *kwalificatiestructuur*. Dit betekent dat de assistentenopleidingen (niveau 1 van de kwalificatiestructuur) zijn ingedeeld in niveau 3.2 van de SOI. De reden daarvoor was dat voor deze opleidingen geen vooropleiding was vereist en dat ze mede door de korte duur van de opleiding (half jaar tot een jaar) het eindniveau van het v(m)bo niet te boven gaan.

Voor de basisberoepsopleiding (niveau 2 van de WEB)

gold weliswaar in 1998 dat er wettelijk ook geen vooropleiding vereist was, wat betekende dat de opleiding op niveau 3 startte, en dat het eindniveau duidelijk boven het vbo ligt, vergelijkbaar met het niveau van het voormalige kmbo (zie schema).

Op grond van het eindniveau zijn deze opleidingen gere-

kend tot niveau 4.1. Met ingang vanaf 2003 is het bezitten van een diploma van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo (niveau 3.2) meestal de toelatingseis voor de basisberoepsopleiding. Nu stellen we dat het eerste jaar van de basisberoepsopleiding niveau 3.3 en het tweede niveau 4.1 vult.

SOI-niveau van enkele bestaande en niet meer bestaande opleidingen op niveau 3 en 4

	Niveau 3				Niveau 4			
	3.1	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	4.3
Bestaande opleidingen								
3 jaar havo/vwo	-----							
bovenbouw havo					-----			
propedeuse hbo					-----			
bovenbouw vwo					-----			
propedeuse wo					-----			
certificaat havo/vwo					-----			
praktijkschool vmbo	-----							
– basisberoepsgerichte leerweg	-----							
– overige leerwegen	-----							
schakelopleiding naar hbo					-----			
particuliere secretaresse-opleiding ¹⁰					-----			
WEB-opleidingen ¹¹								
– mbo-1 assistentenopleiding	-----							
– mbo-2 basisberoepsopleiding			-----					
– mbo-3 vakopleiding			-----					
– mbo-4 specialistenopleiding			-----					
– mbo-4 middenkaderopleiding			-----					
vmbo-mbo2 basisberoepsopleiding	-----							
Niet meer bestaande opleidingen								
mulo, mavo, leerjaar 1-3 mms en hbs	-----							
vbo, lbo	-----							
leerjaar 4-5 mms					-----			
leerjaar 4-5 hbs					-----			
schakel- en oriëntatie-opleiding			-----					
kmbo			-----					
mbo (lang)					-----			
niet-agrar. leerlingwezen (oude stijl)								
– variant 1 primair			-----					
– variant 2 primair			-----					
– variant 3 primair / secundair			-----					
– variant 4 primair / secundair			-----					
– variant 5 secundair			-----					
– variant 6 secundair/tertiar /voortg.			-----					
agrarisch leerlingwezen (oude stijl)								
– primair					-----			
– secundair					-----			
– tertiair					-----			

----- = ongeveer een jaar voltijdonderwijs, bij WEB-opleidingen incl. praktijkonderwijs/werkend leren. Een beginpunt van de lijn tussen niveau 3.3 en 4.1 duidt erop dat een niveau-3.3-diploma een toelatingseis vormt voor de desbetreffende opleiding. De lengte van de lijn is een globale indicatie van de duur van de opleiding. Het eindpunt van de lijn geeft het eindniveau van de opleiding weer (3.1-3.3, 4.1-4.3).

¹⁰ Hier is een opleiding bedoeld waarvoor een vooropleiding op niveau 3.3 is vereist.

¹¹ Inclusief de agrarische leerlingwezen-opleidingen vanaf het leerjaar 1993/94 aangeboden volgens de WEB-kwalificatiestructuur.

De vakopleidingen (niveau 3 van de WEB) zijn gerekend tot niveau 4.2 van de SOI 1998 en de specialisten- en middenkaderopleidingen (beide niveau 4 van de WEB) tot niveau 4.3.

3.2.2.2 Overige opleidingen

De overige, oudere en niet-WEB-opleidingen zijn ingedeeld met behulp van het criterium cumulatieve studieduur. Deze is berekend als de som van de duur van de opleiding zelf en de duur van noodzakelijk daaraan voorafgaande opleidingen via de kortste onderwijsroute, waarbij de duur van deeltijdopleidingen is uitgedrukt in voltijdequivalenten. De daarvoor benodigde informatie is ontleend aan gegevens over de onderwijsduur van deze opleidingen. Als duur van de opleidingen in het kader van het voormalige leerlingwezen is beschouwd de helft van de totale leer-werk-periode die voor de betreffende opleiding gold.

Vooral bij opleidingen in het kader van het leerlingwezen moest rekening worden gehouden met de duur van de opeenvolgende opleidingen van het leerlingwezen en de vereiste vooropleiding. Een voortgezette opleiding in het leerlingwezen van 12 maanden met als noodzakelijke voorwaarde een primaire opleiding in het leerlingwezen van 36 maanden heeft hetzelfde niveau als een opleiding in het leerlingwezen met een studieduur van 48 maanden of een soortgelijke dagopleiding van 2 jaar.

Bij de onderverdeling van de 'overige opleidingen' werd beoogd de grenzen zo te leggen dat de voormalige 3- en 4-jarige (lange) mbo-opleidingen oude stijl en andere daarmee qua duur vergelijkbare opleidingen op niveau 4.3 terecht zouden komen, tweejarige voltijdse mbo- en soortgelijke opleidingen op 4.2 en kmbo op 4.1. Opleidingen in het leerlingwezen en particuliere opleidingen hebben een cumulatieve duur, die meestal niet uitkomt op een geheel aantal jaren. Daarom moest precies worden aangegeven waar de grenzen lagen. Besloten is deze als volgt in te delen

Indeling niet-WEB-opleidingen

Niveau	Afbakening naar studieduur in fte
Niveau 4.1 (laag)	4 maanden - 1 jaar (na 'volmaking' van niveau 3.3 bij opleidingen waarvoor geen mavo/vbo/vmbo diploma nodig is)
Niveau 4.2 (midden)	13 maanden tot 3 jaar
Niveau 4.3 (hoog)	3 jaar tot 5 jaar
Niveau 5	5 jaar en langer

De ondergrens van 4 maanden is gehanteerd om te voorkomen dat tal van korte cursussen, die bedoeld zijn voor mensen met een mavo- of vbo-diploma, maar die als nauwelijks niveauverhogend kunnen worden beschouwd ten opzichte van niveau 3, ingedeeld zouden worden op niveau 4.1. De bovengrens van 5 jaar is om de zelfde reden ingevoerd om veelal meer specialiserende of meer verbredende cursussen na niveau 4 niet in te hoeven

delen bij niveau 5 (veelal hbo). Dergelijke procedures werden ook al gehanteerd bij de SOI 1978.

Bij een behoorlijk aantal opleidingen heeft het CBS nog een ander criterium laten prevaleren boven het duurcriterium. Veelal was bij oudere beroepsopleidingen de cumulatieve duur in fte korter dan die van soortgelijke actuele WEB-opleidingen. Wanneer dit duidelijk het geval was, hebben de oude opleidingen hetzelfde SOI-subniveau¹² gekregen als de overeenkomstige nieuwe opleidingen.

3.2.2.3 Resultaat toepassing criteria binnen niveau 4

Wanneer de hiervoor beschreven criteria worden toegepast, levert dit de volgende vulling op voor de drie subniveaus van SOI-niveau 4 met opleidingen die al dan niet door particuliere instellingen kunnen worden aangeboden:

4.1 Laag

- Korte beroepsopleidingen met een minimale duur van 4 maanden waarvoor een diploma niveau 3.3 is/was vereist of gewenst:
  - beroepsonderwijs met een duur in voltijdequivalenten tot maximaal 1 jaar
  - leerlingwezen met studieduur t/m 24 maanden¹³
  - kmbo (kort middelbaar beroepsonderwijs, waarvoor meestal geen diploma niveau 3 noodzakelijk was)
- WEB-basisberoepsopleiding
- Certificaten havo en vwo en NT2 5 (zie Bijlage 3).

4.2 Midden

- Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3.3 (of 4.1) vereist of gewenst is/was:
  - beroepsonderwijs met een duur in voltijdequivalenten van 13 maanden tot 3 jaar
  - leerlingwezen met duur van 25 maanden tot 6 jaar
  - WEB-vakopleiding
- Algemeen vormend onderwijs:
  - (bovenbouw) havo, mms
  - vhbo (voorbereidend op hbo)

4.3 Hoog

- Beroepsopleidingen waarvoor een diploma niveau 3 (of 4.2) is/was vereist of gewenst:
  - beroepsonderwijs met een duur in voltijdequivalenten van 3 jaar tot 5 jaar
  - leerlingwezen met een studieduur van 6 jaar tot 10 jaar
  - WEB-specialisten- en middenkaderopleiding
  - mbo (3- of 4-jarig) en mbo-plus
- Korte beroepsopleidingen en kort hbo na mbo en havo met een duur korter dan 2 jaar in fte.
- Algemeen vormend onderwijs: (bovenbouw) vwo e.d.
- Propedeuses van wo

¹²Dit beginsel is ook toegepast op de toekenning van ISCED-coderingen.

¹³De genoemde studieduur van leerlingwezenopleidingen van voor de nieuwe kwalificatiestructuur en van (particulier) beroepsonderwijs is inclusief de duur van noodzakelijk voorafgaande (leerlingwezen) opleidingen na niveau 3.

3.2.3 Indelingscriteria onderverdeling niveau 5

5.1 Laag

- Kort hbo
- Associate degree
- Andere beroepsopleidingen na havo/mbo met duur van 2-4j fte

5.2 Midden

- 4-jarig hbo
- Hbo-bachelor
- Beroepsopleidingen met een cumulatieve duur vanaf begin hoger onderwijs van 4-5 jaar

5.3 Hoog

- Wo-bachelor
- Wo-kandidaats

3.2.4 Toepassing criteria op bepaalde soorten opleidingen

Speciaal onderwijs

Dit wordt op vergelijkbare wijze als het normale onderwijs ingedeeld naar niveau.

Schakelopleidingen

Dit zijn alle opleidingen die een noodzakelijke voorbereiding zijn voor het volgen van een bepaalde opleiding, omdat de onderwijsloopbaan anders niet voldoende is om die bepaalde opleiding met succes te kunnen volgen. De schakelopleidingen zijn geplaatst op het niveau voorafgaande aan het niveau van de opleiding waarop deze voorbereidt.

Applicatiecursussen

Deze cursussen gaan dieper in op een studieonderdeel van een relatief brede voorgaande, veelal reguliere opleiding. Naast de vele applicatie-opleidingen van mts en hts worden hiertoe gerekend aantekeningen op verpleegkundigendiploma's, aantekeningen op vliegbrevet en dergelijke. De applicatieopleiding heeft hetzelfde niveau als de opleiding waarvan het een applicatie is, omdat de applicatiecursus als nevensgeschikt is gezien aan die basisopleiding.

Voortgezette opleidingen aan sociale en (bouw)kunstacademies

Het gaat hier om de reguliere voortgezette opleidingen van minstens een jaar in voltijd na de opleiding aan de sociale/ kunstacademie of hts bouwkunde. De voortgezette opleidingen zijn na de invoering van het BaMa-systeem veelal omgezet in masteropleidingen. Om deze reden en vanwege de relatief lange duur, zijn de voortgezette opleidingen daarom een niveau hoger geplaatst, namelijk niveau 6.

Lerarenopleidingen

De leidsters van het vroegere kleuteronderwijs hadden de opleiding Kleuterkweekschool gehad, een opleiding op niveau 4.1 na mulo/mavo, de opleiding tot hoofdleidster op niveau 4.2. Wanneer zij echter de bijscholing als basisschoolleerkracht hebben gevolgd, komen zij op

niveau 5.2, waarop ook de pabo is ingedeeld (hbo).

Opleidingen tot praktijkopleider komen voor als WEB-specialistenopleiding op niveau 4.3, de opleidingen voor bedrijfsleermeester in het vroegere leerlingwezen hebben niveau 4.2.

Opleidingen voor leraren voor het basisonderwijs en leraren met een tweede- of derdegraads bevoegdheid zijn hbo-opleidingen en hebben dus niveau 5.2. De vroegere MO-A-opleidingen, nieuwe lerarenopleidingen en de opleidingen voor de meeste N-aktes zijn hier ook toe gerekend.

Eerstegraads leraar kan men op verschillende manieren worden. Bijna alle opleidingen die leiden of hebben geleid tot wat men nu een eerstegraads bevoegdheid noemt, worden gerekend tot niveau 6. Hiertoe worden gerekend ondermeer de voortgezette opleidingen voor N-aktes voor docenten aan lerarenopleidingen voor het beroeps-onderwijs, MO-B, (post-)hbo-opleidingen voor eerstegraads bevoegdheid, onderwijsmaster hbo en de huidige educatieve masteropleidingen wo.

De eenjarige postdoctorale lerarenopleidingen die ook leidden tot een eerstegraads bevoegdheid zijn met ingang van 2002/03 teruggeplaatst van niveau 7 naar 6 (zie Bijlage 2).

Certificaten van een deexamen of module

Certificaten van een deexamen voor mavo/vbo zijn op niveau 3.1, voor havo en vwo op niveau 4.1 (ze worden daarmee beschouwd als korte opleidingen na niveau 3.3).

Basis-Ambi-modules die na havo kunnen worden gevolgd zijn geplaatst op niveau 4.2, hetzelfde niveau als havo, omdat ze ieder afzonderlijk te kort zijn om als niveau verhogend te worden beschouwd. De overige modules zijn geplaatst op 4.3. De complete Ambi-programma's zijn geplaatst op niveau 5.1.

Modulaire basis- en oriëntatiecursussen van de Open Universiteit zijn geplaatst op niveau 4.2, de overige modules (hbo en wo) op 4.3 en de diplomaprogramma's van deze instelling voor hbo op 5.1 (kort hoger onderwijs) 5.2 (academische kernprogramma's) en die voor wo op 6.

Deelcertificaten van modules van WEB-beroepsopleidingen zijn vanwege de korte duur, het onoverzichtelijk grote aantal en de geringe arbeidsmarkt-relevantie niet in de SOI opgenomen. De ook onder de WEB vallende certificaten van de volwasseneneducatie zijn wel opgenomen, zie ook Bijlage 4.

Particuliere opleidingen en cursussen

Van het particulier onderwijs werd tot voor kort informatie verzameld over gewenste vooropleiding en cumulatieve cursusduur (in voltijdequivalenten). Daar waar sprake is van WEB-opleidingen hebben deze het overeenkomstige SOI-niveau gekregen. In andere gevallen zijn de andere genoemde criteria gehanteerd voor indeling naar SOI-niveau. Problematisch is echter dat vaak voor soortgelijke cursussen, bijvoorbeeld Russisch voor beginners, door de ene onderwijsinstelling geen speciale vooropleiding wordt gevraagd en door de andere een havo-niveau. Besloten is, teneinde één lijn te trekken, soortgelijke

cursussen van verschillende instellingen op hetzelfde niveau te plaatsen, tenzij duidelijk is dat er aanmerkelijke inhoudelijke verschillen zijn. In geval van twijfel is voor het laagste niveau gekozen. In het genoemde voorbeeld op niveau 3.1, omdat aangenomen wordt dat ten minste basisonderwijs nodig is om een beginnerscursus in een buitenlandse taal met succes te kunnen volgen.

Bachelor- en masteropleidingen

In de editie 1999/2000 is een groot aantal masteropleidingen toegevoegd. Dit betreft de niet-reguliere opleidingen die niet in het CROHO zijn opgenomen en waarvoor ook geen studiefinanciering verkregen kan worden. Conform de uitgangspunten van de SOI is het toekennen van het niveau gebaseerd op de vereiste minimale vooropleiding en de duur in voltijdequivalenten. Bij de meeste van deze private masteropleidingen is een hbo-opleiding vereist en is de duur 1 jaar of langer. Deze opleidingen zijn op niveau 6 geplaatst. Ook masteropleidingen met een kortere duur en opleidingen waarvoor een doctoraal- of tweedefase-hbo-opleiding de minimale vereiste is, zijn op dit niveau geplaatst.

Vanaf de editie 2002/03 zijn de nieuwe reguliere bachelor- en masteropleidingen opgenomen. Bacheloropleidingen zijn respectievelijk op niveau 5.2 (hbo) en 5.3 (wo) geplaatst en de (reguliere en niet-reguliere) masteropleidingen op niveau 6.

Als laatste categorie wo-opleidingen zijn vanaf editie 2008/09 de opleidingen voor arts en apotheker overgegaan in de BaMa-structuur. Deze opleidingen onderscheiden zich door de duur (3-jarig) van andere masteropleidingen. Evenals hun postdoctorale voorgangers zijn deze masteropleidingen in niveau 7 ingedeeld.

De introductie van de BaMa-structuur vormde de aanleiding in de SOI de onderverdeling naar subniveau binnen niveau 5 aan te brengen (zie par. 3.2.3). Hierbij is de wo-propedeuse indien hoogstbehaald examen van niveau 5 naar niveau 4.3 teruggezet, mede omdat bij een aantal nieuwe bacheloropleidingen de propedeuse vervalft.

3.3 Criteria indeling naar richting

De richting van het onderwijs heeft betrekking op de inhoud/ studierichting van het onderwijs, dus niet op de denominatie van de onderwijsinstelling, soort onderwijsinstelling of onderwijsmethode.

De SOI deelde tot 2006 de richting van een opleiding hiërarchisch in naar sector, subsector, rubrieksgroep en rubriek:

SOI 1978-2003	Voorbeeld
Sector	Technisch onderwijs
<u>Subsector</u>	Technisch onderwijs zonder nadere differentiatie
Rubrieksgroep <i>Rubriek</i>	Metaalbewerking Gieterijtechniek en metaalkunde
<u>Subsector</u>	Technisch met economisch/ administratief en commercieel onderwijs
Rubrieksgroep <i>Rubriek</i>	Metaalbewerking Gieterijtechniek en metaalkunde

De SOI deelt vanaf 2006 de richting van een opleiding hiërarchisch in naar sectorgroep, (sub)sector, rubrieksgroep en rubriek:

SOI 2006	Voorbeeld
Sectorgroep	Techniek
<u>(Sub)sector</u>	Metaalbewerking, voertuig- en werktuigbouwkunde
Rubrieksgroep <i>Rubriek</i>	Metaalbewerking Gieterijtechniek, metaalkunde
<u>(Sub)sector</u>	Techniek met differentiatie
Rubrieksgroep	Techniek met management/ economie/ commercieel
<i>Rubriek</i>	Metaalbewerking

In de editie 2006/07 is de indeling naar richting inhoudelijk aangepast (zie hoofdstuk 4).

3.3.1 Criteria voor de indeling naar sectoren en subsectoren

De SOI 2006 onderscheidt in eerste instantie tien richtingsgroepen, die aangeduid worden als sectorgroepen, namelijk:

- Algemeen onderwijs
- Leraren
- Humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst
- Economie, commercieel, management en administratie
- Juridisch, bestuurlijk, openbare orde en veiligheid
- Wiskunde, natuurwetenschappen en informatica
- Techniek
- Agrarisch en milieu
- Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging
- Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding, transport en logistiek¹⁴.

Deze sectorgroepen zijn opgebouwd uit sectoren of bij zeer grote sectoren rechtstreeks uit subsectoren (bij Leraren en bij Techniek). Daartoe zijn sectoren met een

¹⁴ Incl. overig onderwijs

zekere verwantschap samengevoegd. Zoals eerder is vermeld heeft de richting van het onderwijs betrekking op de inhoud van het onderwijs. Bij het beschouwen van vroegere onderwijsindelingen bleek echter dat de concrete vakinhoud, dus wat men leert voor een bepaalde groep beroepen, een weinig stabiel kenmerk van een opleiding voor een bepaald beroep was. Bovendien blijkt een groot aantal opleidingen geen eenduidige vakinhoud te hebben, wat betekent dat indeling in meer dan één groep mogelijk lijkt.

Ontwikkelingen in de maatschappelijke organisatie, wetenschap en techniek hebben vaak vrij directe gevolgen voor het onderwijs. Daardoor komt het regelmatig voor dat de vakinhoud van een opleiding in betrekkelijk korte tijd vrij ingrijpend verandert. Hierdoor zijn in het verleden (dat wil zeggen voordat de SOI 1978 bestond) opleidingen herhaaldelijk in een andere groep ingedeeld. Voor een standaardindeling, die een vergelijking tussen plaatsen en tijden mogelijk moet maken, is deze instabiliteit niet aanvaardbaar, evenals de eerdergenoemde niet-eenduidigheid. Daarom is bij de SOI 2003 en 1998, evenals bij de SOI 1978, niet zozeer de vakinhoud van een opleiding als indelingscriterium gehanteerd, maar meer het doel waarop de opleiding is gericht. In de SOI 2006 is dit niet meer zo strikt toegepast. Opleidingen die vroeger plaatsvonden voor een afzonderlijke sector, bijv. militaire opleidingen, die vrijwel hetzelfde waren als een opleiding elders (denk aan chauffeurs-, monteurs-, koks-, verpleeg- en administratieve opleidingen) zijn toegedeeld aan de sectoren waar de overige opleidingen naar dat soort richtingen zijn ingedeeld. Bijkomend voordeel is tevens dat de indeling naar richting zo beter aansluit bij de internationale richtlijnen van de ISCED.

Doel waarvoor de opleiding is ingesteld is doorgaans om mensen op te leiden voor werk in een bepaald veld. De onderscheiden velden vormen een aantal richtingen, die in de SOI sectoren worden genoemd. Het gaat bij de indeling naar sectoren om het doel waarvoor de opleiding in het leven is geroepen, bijvoorbeeld het opleiden tot een bepaald beroep. Het is mogelijk dat de onderwijsvolgende met een heel ander doel aan de opleiding begint, bijvoorbeeld als hobby. Die persoonlijke doelstelling vormt geen indelingscriterium van de SOI.

In eerste instantie kan het lijken dat de opleiding zich op meer dan één sector richt. Voor de doelstelling van een opleiding is echter het vakkenpakket als geheel bepalend en niet alleen het vak waaraan de meeste tijd wordt besteed. De vakinhoud van de opleiding geeft daarbij een specifiek accent aan de taakuitoefening binnen die sector. Volgens deze sinds 1978 in de SOI toegepaste

redenering is de scheepswerktuigkundigenopleiding gericht op het transportwezen, maar met een technische inslag en valt dus onder Transport en logistiek; de opleiding medisch secretaresse is bedoeld om later op het medisch, paramedisch vlak administratief werkzaam te kunnen zijn en valt dus onder Gezondheidszorg. De opleidingen met een dergelijke dubbele gerichtheid blijven in de onderverdeling naar rubrieksgroepen echter wel herkenbaar als technisch, respectievelijk administratief etc. Daardoor is het mogelijk voor bepaalde doeleinden bijvoorbeeld alle economische, administratieve en commerciële opleidingen, ook die onder andere sectoren vallen samen te voegen. In principe kunnen aan elke sector, afzonderlijke rubrieksgroepen worden toegevoegd als nadere differentiatie voor combinaties van twee of meer sectoren.

In de SOI 2006 zijn dan ook bij meer sectoren dan voorheen dit soort combinaties onderscheiden. In de SOI 2003 werden echter alle middenkader- en soortgelijke ondernemersopleidingen voor een bepaalde branche beschouwd als combinatie van het gedetailleerde vakgebied en economisch, commercieel en administratief onderwijs. Sinds de SOI 2006 wordt het economisch-administratieve aspect van deze opleidingen beschouwd als niveaukenmerk dat tot uitdrukking komt in het niveau van de opleiding (SOI-niveau 4.3). Hierdoor is de onderverdeling van de resterende combinatieopleidingen minder verfijnd dan voorheen.

Binnen (sub)sectoren en rubrieksgroepen is in de SOI 2006 plaatsgemaakt voor een groot aantal opleidingen met een brede gerichtheid binnen een sector of rubrieksgroep. Deze brede gerichtheid komt vooral voor in het voorbereidend beroepsonderwijs, maar ook bij wetenschappelijke opleidingen. Dit komt tot uiting in het onderscheiden van rubrieksgroepen en rubrieken '..... algemeen' als eerste lid van een onderverdeling. Veelal is het laatste lid van een onderverdeling '..... overig'. Voorheen kwamen de brede opleidingen veelal terecht in de overige-rubrieken.

3.3.2 Toelichting op de indeling naar rubrieksgroepen en rubrieken

In Bijlage 1 is de volledige indeling naar richting opgenomen. Uit de onderverdelingen naar rubrieksgroepen en rubrieken blijkt welke richtingen begrepen zijn in de (sub) sector van de richting. In de laatste kolom van de indeling is een toelichting op mogelijke gevallen van twijfel opgenomen. Tenslotte blijkt dit in nog meer detail bij gebruik van de raadpleegapplicatie van de SOI 2006.

4. Codering van de SOI 2006

4.1 Opleidingsnummers en synoniemen

In de Standaard onderwijsindeling wordt gebruik gemaakt van de SOI-code en het opleidingsnummer. Beide bestaan uit zes cijfers. De SOI-code geeft aan op welke plaats van de classificatie een opleiding thuishoort.

Onder één complete SOI-code vallen meestal meerdere *opleiding(s)benaming(en)*, die voorzien zijn van unieke, zogenaamde opleidingsnummers. Dit zijn volgnummers zonder hiërarchische betekenis. De opleidingsbenamingen staan meestal voor een afzonderlijke opleiding die nu bestaat of vroeger heeft bestaan, bijvoorbeeld één bepaalde WEB-opleiding volgens de beroepsbegeleidende leerweg; het kan ook een iets gestileerde benaming zijn van een aantal vrijwel gelijke opleidingen, bijvoorbeeld een Wordcursus van verschillende onderwijsinstellingen. Deze benamingen zijn te beschouwen als de vulling van de SOI, welke vulling jaarlijks aangevuld wordt als er nieuwe opleidingen ontstaan.

Het opleidingsnummer is dus een identificatienummer van de benaming van een afzonderlijke opleiding uit heden of verleden of van een groepje vrijwel gelijke opleidingen. De relatie tussen SOI-code en opleidingsnummer is een 1: n relatie.

Bij het coderen van opleidingen met de SOI 2006, is het meest praktisch in eerste instantie de meest overeenkomende opleidingsbenaming op te zoeken en het daarbij behorende *opleidingsnummer* vast te leggen. Ondermeer met het zoekprogramma van de applicatie kunt u zien welke opleidingsnummers bij welke SOI-code horen. Ten behoeve van de jaarlijkse updates krijgen nieuwe opleidingen een nieuw opleidingsnummer en wordt daarvan de SOI-code bepaald. ***Bij eventuele toekomstige wijzigingen en revisies van de SOI bieden de opleidingsnummers binnen een bestaande dataverzameling de mogelijkheid gemakkelijk over te schakelen naar een nieuwe indeling.*** Het CBS geeft via conversieschema's aan welke opleidingen naar een nieuwe plaats in de SOI-classificatie verhuizen.

Wanneer de opleidingsnummers bij de dataverwerking zijn opgenomen, biedt dit daarnaast de mogelijkheid tot verdere detaillering van opleidingen zoals de gebruiker die zou kunnen wensen.

De opleidingsnummers vormen niet alleen de sleutel naar de SOI-code, maar ook naar de ISCED-codes en naar de code van de indeling naar type opleiding (CTO-code). Dit zijn de typen die worden onderscheiden in de eerste tabel van Bijlage 2.

In de editie 2005/'06 is een begin gemaakt met het terugbrengen van het aantal opleidingsnummers. Een aantal benamingen van opleidingen zijn namelijk in feite als ***synoniem*** te beschouwen van andere benamingen. Bijvoorbeeld een benaming in het Engels, waarvan ook een opleidingsnummer met dezelfde benaming in het

Nederlands bestaat. Deze Engelse benaming krijgt dan hetzelfde opleidingsnummer als de Nederlandse benaming en een synoniemvolgnummer van maximaal 2 posities.

Veel nieuwe masteropleidingen in het Croho hebben zowel een Nederlandse als een Engelse titel. Een van beide is dan als synoniem bij het opleidingsnummer van de opleidingsbenaming toegevoegd. Bij de nieuwste Croho-opleidingen is de zgn. internationale (Engelstalige) naam het synoniem.

Voorbeelden van synoniemen zijn:

- Vroedvrouw van Verloskundige
- Machineschrijven van Typen
- Spaans prettig van Spaans beginners
- Doelmatig telefoneren van Telefoontraining
- Frans voortgezet; PBNA van Frans gevorderden
- Allied medical care van Medische hulpverlening
- Religious studies van Godgeleerdheid.

Sinds editie 2008/ '09 wordt bij het samenstellen van een nieuwe editie gebruik gemaakt van speciale opleidingsnummers voor opleidingen afkomstig van registraties als CREBO en CROHO, of van de Elementcodetabellen voor voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie. Aan de codes van deze bronnen wordt een speciaal 6-cijferig opleidingsnummer (domein 800000-899999) toegekend. Vervolgens wordt aan deze nummers weer een "gewoon" SOI-opleidingsnummer gekoppeld. In geval van sterk verwante opleidingen kunnen meerdere 800000-nummers aan een en hetzelfde SOI-opleidingsnummer worden gerelateerd. Aan het SOI-opleidingsnummer zijn weer de SOI- en ISCED-codes en code type opleiding verbonden. Op deze manier kunnen direct aan de broncodes van de diverse registraties alle variabelen van SOI en ISCED worden aangehangen. De 800000-nummers kunnen ook voor het vastleggen van opleidingsinformatie in databestanden worden gebruikt zonder verlies aan detail over de opleiding.

4.2 Code type opleiding

CTO-codes zijn oorspronkelijk ontwikkeld als hulpmiddel om de toekenning van de codes van de ISCED97 aan de bijna 18000 opleidingen die in de SOI zijn opgenomen te vereenvoudigen. Pas daarna werd de lijst CTO-codes gebruikt voor de afleiding naar andere publicatie-indelingen. CTO-codes zijn voorzien van een omschrijving die hoort bij de categorie opleidingen die in de SOI zijn ondergebracht. De CTO-codes zelf zijn niet bedoeld om over te publiceren, in analyses kunnen ze wel degelijk nuttig zijn.

De eerste twee digits van de CTO-codes geven het SOI-niveau aan van de type opleidingen, de laatste 3 digits van de CTO-code is een volgnummer.

CTO-codes zijn ook gebruikt om de categorieën die in de gesloten onderwijsvraagstelling van de EBB vanaf 2012 worden waargenomen van de correcte codes van de publicatie-indelingen te kunnen voorzien. Er is hierbij uitgegaan van wat de te verwachten inhoud van de

categorieën van de gesloten vraagstelling is en is er een daarop van toepassing zijnde omschrijving gekozen. De eerste 2 digits van de CTO-codes die in de EBB-vraagstelling worden gebruikt bestaan uit een voorloopnul en de 1^e digit van de publicatie-indeling naar niveau van de SOI2006. De laatste 3 digits is een volgnummer.

In Bijlage 2 is de relatie tussen de CTO-codes en de publicatie-indeling naar niveau weergegeven. De relatie tussen de CTO-codes en de codes van de ISCED-niveau-indeling is beschikbaar op de CBS-website.¹⁵

4.3 Samenstelling SOI-code

De SOI-code is een code bestaande uit zes cijfers, die zo gedetailleerd mogelijk niveau en richting van een opleiding beschrijft. De eerste twee cijfers geven resp. het niveau (1-7) en subniveau (0-3) aan. Uit de volgende vier cijfers kan de richting van een opleiding worden afgeleid.

De richting van de SOI 2006 wordt ingedeeld naar:

- sectorgroepen (3^e digit, 0-9)
- (sub)sectoren (sectoren of subsectoren, 3^e-4^e digit)
- rubrieksgroepen (3^e-5^e digit)
- rubrieken (3^e-6^e digit).

De rubrieksgroep is een nadere verdeling van de subsector of sector. Deze wordt gecodeerd met een cijfer van 1-9 achter de (sub)sectorcode. De rubriek is een nadere detaillering van de rubrieksgroep. Ook deze wordt met een cijfer van 1-9 achter de rubrieksgroepcode gecodeerd. Dit betekent dat de code van de rubrieksgroep gevormd wordt door de digits 3-5 en die van de rubriek door de laatste vier digits (3-6).

4.4 Opleidingsinformatie

In sommige gevallen is het niet mogelijk een opleiding goed te typeren naar richting. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het verwerken van persoonsenquêtes met omschrijvingen van opleidingsbenamingen. De door de respondent opgegeven omschrijving is soms te globaal en kan daardoor niet worden teruggevonden in de lijst van opleidingsbenamingen. Om zulke onvolledige omschrijvingen toch op een juiste manier te kunnen coderen heeft het CBS voor intern gebruik speciale 'vangnet'-codes ontwikkeld, zowel voor de SOI-code als voor de opleidingsnummers. Soms wijken de 'SOI'-codes in het vangnet af van de normale SOI-codes doordat de omschrijving op meerdere rubrieksgroepen of zelfs (sub)sectoren kan slaan. De vangnetcode heeft dan het karakter van een aggregaatcode.

Nullen op de 5^e-6^e digit van de SOI geven aan dat de code een vangnetcode is waarvan de richting niet of slechts op een hoger aggregatieniveau bekend is. Deze codes worden ook gebruikt als codering voor de opleiding van personen die een opleiding in het buitenland hebben gevolgd.

Wanneer de gehele richting onbekend is, bijvoorbeeld bij 'losse cursus; OU', dan wordt de rubriek 9911 (onderwijs

onbekend) gebruikt. Gebruikers van de SOI die zelf opleidingen (laten) coderen, kunnen deze problemen ook tegenkomen. Als de richting slechts gedeeltelijk is te bepalen kunnen zij ook zelf de code van een hoger aggregaat hanteren, aangevuld met één of meer nullen, opdat dan duidelijk is waar de vangnetcode op slaat.

In bestanden die door het CBS zijn gecodeerd vóór het schooljaar 2000/01 komen naast dit type 'SOI-codes' eveneens andere typen vangnetcodes voor, die niet op een of meer nullen eindigen.

Opleidingen die niet eenduidig te typeren zijn en in een vangnetcode terechtkomen, wordt vanaf 2000/01 een opleidingsnummer toegekend dat begint met 081¹⁶ of 083. Op dit moment zijn er ruim 1300 van dergelijke nummers. De opleidingsnummers van de hierboven genoemde buitenlandse opleidingen beginnen met 0891¹⁷.

Als in de omschrijving van een respondent van zijn opleiding de informatie ontbreekt om uit opleidingsbenamingen in dezelfde rubriek maar op verschillende niveaus de benaming te kiezen van het juiste niveau, dan wordt dit zo goed mogelijk ingeschat op grond van andere informatie over de respondent. Als dit niet mogelijk is wordt het gehele opleidingsgegeven op onbekend gezet.

Alle vangnetcodes zijn opgenomen in het tweede conversiebestand dat te vinden is in het openingsscherm van de applicatie onder de knop [Conversie SOI-ISCED](#) (ISCED.txt). Hierin staan voor alle opleidingen van deze editie (en van de eerdere edities) ook het type opleiding en de ISCED-coderingen.

4.5 Codes voor vervallen

opleidingsnummers

Opleidingen die in een bepaalde editie van de SOI een andere SOI-code krijgen, krijgen op dat moment ook een ander opleidingsnummer. De oude opleidingsnummers vervallen dan¹⁸. Wanneer u echter werkt met bestanden met oude opleidingsnummers is het toch mogelijk daar de codes van de huidige editie van de SOI aan te koppelen, evenals die van de ISCED 1997 en van het type opleiding. Daartoe is in de SOI-applicatie een speciaal historisch bestand opgenomen (zie par. 5.2).

Dit bestand bevat van alle oude en vervallen opleidingsnummers de coderingen van de huidige editie van de SOI 2006 en de bijbehorende code type opleiding en de ISCED-codes. Hierin zijn ook de opleidingsnummers van de inmiddels vervallen vangnetcodes opgenomen.

4.6 Terugvalopleidingsnummers

Terugvalopleidingsnummers worden gebruikt bij de

¹⁵ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/soi/2006>

¹⁶ Tot en met 1999/2000 begonnen deze vangnetcodes met 080.

¹⁷ Tot en met 1999/2000 begonnen deze vangnetcodes met 0890.

¹⁸ Dit is niet het geval bij de wijzigingen die het gevolg zijn van de revisie van de indeling naar richting in de editie 2006/07 van de SOI 2006.

bepaling van de hoogst behaalde opleiding van een persoon als de opleiding op het moment wordt gevolgd of in het verleden is gevolgd, maar niet is afgerond met een diploma. Deze opleidingsnummers zijn afgeleid van de “gewone” opleidingsnummers door de voorloophul te vervangen door een “9”. Het niveau van een opleiding die in het verleden is gevolgd of op dit moment wordt gevolgd valt voor de bepaling van hoogst behaald onderwijs terug naar het niveau van de opleiding die men zou moeten hebben behaald om die opleiding te kunnen volgen. Voorbeelden van de terugvalsystematiek in de volgende tabel:

opleiding	opleidingsnummer	niveau	terugval-opleidingsnummer	terugval-niveau
Informatica hbo	014061	52	914061	42 (havo)
Accounting master wo	017793	60	917793	53 (bachelor wo)
All-round timmerman vk bbl	022127	42	922127	33 (vakopleiding)
Mavo	015721	33	915721	20 (basis-onderwijs)

5. Werken met de applicatie

De applicatie met de SOI editie 2014/'15 is bruikbaar onder MS-Windows, Windows NT en XP, Vista, Windows 7 en Windows 8. De huidige applicatie bevat vrijwel alle beschikbare informatie over de SOI, de indeling naar type opleiding en de afleiding van de ISCED 1997 en ISCED 2011.

Wanneer de applicatie is geïnstalleerd, krijgt u een openingsscherm te zien. Binnen dit scherm kunt u kiezen uit een aantal mogelijkheden. Deze zijn betiteld als:

- zoekprogramma
- toelichting (op de applicatie)
- documentatie

5.1 Zoekprogramma

Met **Zoekprogramma** activeert u het selectiescherm. Hiermee kunt u lijsten met opleidingsbenamingen samenstellen die geselecteerd zijn op SOI-code, opleidingsnummer, trefwoord(en), (sub)niveau(s), richting (sectorgroep, (sub)sector, rubrieksgroep en rubriek) of combinaties daarvan.

Deze lijsten kunt u wegschrijven naar een bestand. Het programma gebruikt u ook wanneer u de betekenis van een SOI-code of opleidingsnummer wilt opzoeken of de SOI-code van een opleidingsnaam.

In het zoekprogramma is rekening is gehouden met de sinds de editie 2005/'06 geïntroduceerde synoniemen van benamingen van opleidingsnummers, zie paragraaf 4.1.

Ook op deze synoniemenbenamingen kan worden gezocht

of geselecteerd.

Via de menuoptie **Afkortingen** kunt u de betekenis van afkortingen in opleidingsbenamingen opzoeken.

5.2 Documentatie

De volgende documentatie is te raadplegen:

- deze publicatietekst
- de hiërarchische classificatie naar richting
- een aantal conversieschema's, te weten:
  - een bestand met de verschillen met de vorige editie
  - een bestand waarmee de opleidingsnummers van de SOI 1978 editie 1993 tot en met 2014/'15 van de SOI 2006 voorzien kunnen worden van de codes volgens de SOI 2006 editie 2014/'15, ISCED 1997, ISCED 2011 en de codering van de indeling naar type opleiding van Bijlage 2. Dit bestand bevat ook de coderingen van vroegere en actuele vangnetcodes (zie par. 4.3 en 4.4)
- recordindelingen van deze conversiebestanden en codelijsten van de SOI-variabelen, type opleiding en de ISCED-variabelen.

Deze documentatie kan naar een bestand worden weggeschreven ten behoeve van eigen gebruikersapplicaties.

Bijlage 1 Indeling naar richting SOI 2006 van rubrieken

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
0	Algemeen onderwijs	011	Basisonderwijs	
01	Algemeen onderwijs	0111	Basisonderwijs groep 1 en 2	
		0112	Basisonderwijs groep 3 en hoger	
		0113	Basiseducatie	
		012	Algemeen voortgezet onderwijs	
		0121	Brugjaren algemeen voortgezet onderwijs	
		0122	Mavo	
		0123	Mulo	
		0124	Havo	
		0125	Mms	
		0126	Atheneum	
		0127	Hbs	
		0128	Gymnasium	
		0129	Ongedeeld vwo	
		015	Algemeen onderwijs overig	
		0151	Algemeen onderwijs overig	
		019	Persoonlijke ontplooiing	
		0191	Persoonlijke ontplooiing	
1	Leraren	111	Leraren algemeen	
11	Leraren algemeen	1111	Kleuterleidsters	
		1112	Leraren basisonderwijs	
		1113	Pedagogisch-didactische cursussen en specialisaties voor leraren	
12	Leraren humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst	121	Leraren Germaanse talen	
		1211	Leraren Nederlands	
		1212	Leraren Duits	
		1213	Leraren Engels	
		1219	Leraren Germaanse talen overig	
		122	Leraren Romaanse talen	
		1221	Leraren Frans	
		1222	Leraren Italiaans	
		1223	Leraren Spaans	
		1229	Leraren Romaanse talen overig	
		123	Leraren overige talen	
		1231	Leraren klassieke talen	
		1239	Leraren overige talen	
		124	Leraren humaniora overig	
		1241	Leraren geschiedenis	
		1242	Leraren godsdienst	
		1249	Leraren humaniora overig	
		125	Leraren sociale vakken	
		1251	Leraren maatschappijleer	
		1252	Leraren psychologie, pedagogiek, andragogiek	
		126	Leraren aardrijkskunde	
		1261	Leraren aardrijkskunde	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		127	Leraren kunst-, expressievakken	
		1271	Leraren beeldende vorming algemeen	
		1272	Leraren tekenen	
		1273	Leraren handvaardigheid	
		1274	Leraren textiele werkvormen	
		1275	Leraren muziek	
		1276	Leraren theater	
		1277	Leraren expressievakken overig	
13	Leraren wiskunde, natuurwetenschappen, agrarische vakken	131	Leraren wiskunde, natuurwetenschappen, agrarische vakken	
		1311	Leraren wiskunde	
		1312	Leraren informatica	
		1313	Leraren natuur-, scheikunde	
		1314	Leraren laboratoriumtechniek	
		1315	Leraren biologie	
		1316	Leraren agrarische vakken	
		1319	Leraren natuurwetenschappen overig	
14	Leraren techniek en transport	141	Leraren techniek algemeen	
		1411	Leraren techniek algemeen	
		142	Leraren hout-, bouwvakken	
		1421	Leraren meubel maken, timmeren	
		1422	Leraren bouwkunde	
		1423	Leraren metselen	
		1424	Leraren schilderen	
		149	Leraren overige technische vakken, transport	
		1491	Leraren metaaltechniek, metaalkunde	
		1492	Leraren werktuigbouwkunde	
		1493	Leraren elektrotechniek	
		1494	Leraren transportvakken	
		1495	Leraren grafische technieken	
		1496	Leraren consumptieve technieken	
		1497	Leraren textiel-, leerverwerking	
15	Leraren economie, commercieel, management en administratie	151	Leraren economie, administratie, secretariële vakken	
		1511	Leraren economie, boekhouden	Plus management
		1512	Leraren administratieve, secretariële vakken	
16	Leraren gezondheidszorg, verzorging, sport en overig	161	Leraren lichamelijke oefening, sport	
		1611	Leraren lichamelijke oefening	
		1612	Sportinstructeurs	
		162	Leraren gezondheidszorg	
		1621	Leraren medische, paramedische vakken	
		163	Leraren verzorging	
		1631	Leraren huishoudkunde, voeding	
		1632	Leraren persoonlijke verzorging	
		169	Leraren overige vakken	
		1691	Leraren overige vakken	
17	Onderwijs met differentiatie	171	Onderwijs met management	
		1711	Onderwijsmanagement	
2	Humaniora, sociale wetenschappen, communicatie en kunst			
21	Talen	<i>210</i>	<i>Vangnet humaniora</i>	
		<i>2100</i>	<i>Vangnet humaniora</i>	
		211	Taalwetenschap	
		2111	Algemene taalwetenschap	Ook fonetiek en vertaalwetenschap; verbale communicatie naar communicatie
		2112	Taal- en cultuurwetenschappen	Ook letterkunde algemeen
		212	Nederlands	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrikgroep Rubriek	Toelichting
		2121	Nederlands	
		2122	Nederlands als tweede taal	
		213	Germaanse talen	
		2131	Duits	
		2132	Engels	
		2133	Fries	
		2139	Germaanse talen overig	
		214	Romaanse talen	
		2141	Frans	
		2142	Italiaans	
		2143	Spaans	
		2149	Romaanse talen overig	
		215	Klassieke talen	
		2151	Klassieke talen	
		219	Overige talen	
		2191	Overige talen	
		221	Geschiedenis	
		2211	Geschiedenis	Kunst-, theater- en economische geschiedenis bij de betreffende rubriek: kunstgeschiedenis, theater, algemene economie
		221	Theologie	
		2221	Theologie	
		229	Humaniora overig	
		2291	Wijsbegeerte	
		2292	Archeologie	
		2299	Humaniora overig n.e.g.	
		231	Sociale wetenschappen	
		2311	Sociale wetenschappen algemeen	Ook counseling en coaching
		2312	Sociologie	Ook sociaal-culturele wetenschappen
		2313	Politicologie	
		2314	Culturele wetenschappen	
		2315	Psychologie	
		2316	Pedagogiek, andragogie	
		2317	Onderwijskunde	
		232	Sociale geografie	
		2321	Sociale geografie	
		2322	Planologie	
		2323	Ontwikkelingskunde (regio)	Ontwikkelen van regio's
		241	Communicatie algemeen	
		2411	Communicatie algemeen	
		242	Communicatiemedia (niet-elektrotechnische aspecten)	
		2421	Telefoon-, telex-, faxverkeer	Ook radiozendamateur
		2422	Bibliotheek, archief	
		243	Inhoud communicatiemedia	
		2431	Uitgeverij	
		2432	Journalistiek	Ook internetredactie
		2433	Public relations	Geen reclameonderwijs
		244	Communicatieve vaardigheden	
		2441	Callcenter medewerkers, interviewers	Geven of verzamelen van gestandaardiseerde informatie; geen helpdesk it; geen gespecialiseerde kennis
		2445	Mondelinge communicatie overig	Ook telefoontraining, vergadertechniek, onderhandelen
		2449	Overige communicatieve vaardigheden	Ook schrijfvaardigheid
		251	Kunst algemeen	
		2511	Kunst algemeen	Ook kunstwetenschappen
		2512	Kunstgeschiedenis	
		2513	Museologie	
		252	Beeldende kunst	
		2521	Beeldende kunst algemeen	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		2522	Fotografie, film, video	Ook audiologie
		2529	Beeldende kunst overig	Bijv. schilderen, beeldhouwen
		253	Mediadesign	
		2531	Grafisch ontwerpen	Ook grafische vormgeving
		2532	Web-, multimediasdesign	
		254	Toegepaste beeldende kunst overig	
		2541	Modeontwerpen	
		2542	Etaleren, decoreren (geen gebouw)	
		255	Beeldende vormgeving overig	
		2551	Vormgeving overig	Industriële vormgeving bij techniek; ook kunsthandwerk
		256	Radio-, tv-productie	
		2561	Radio-, tv-productie	
		257	Theater	
		2571	Theater	Ook script schrijven, theaterwetenschappen
		258	Muziek	
		2581	Muziek	Ook muziekwetenschappen
27	Humaniora , sociale wetenschappen, communicatie en kunst met differentiatie	271	Humaniora met informatica	
		2711	Humaniora met informatica	Bijv. computerlinguïstiek, alfa-informatica, ict en vertalen
		272	Communicatie(-media), informatie met management/ economie/ commercieel	
		2721	Communicatie(-media) en informatie met management/economie/commercieel	Bijv. grafisch calculator
		273	Communicatie(-media), informatie met informatica	
		2731	Mediatechnologie	Bouw websites (niet inhoudelijk), internettechnieken
		274	Communicatie(-media), informatie met techniek	
		2741	Grafische techniek algemeen	
		2742	Papierverwerking, -veredeling	
		2743	Grafische voorbereiding	Ook drukvormvervaardigingstechniek, dtp
		2744	Druktechniek	
		2745	Bind-, afwerkingstechniek	
		276	Kunst, expressie met management/ economie/ commercieel	
		2761	Kunst, expressie met management/economie/ commercieel	Bijv. kunstmanagement
		277	Kunst, expressie met techniek	
		2771	Kunst, audiovisueel met techniek	Bijv. theatertechnici
3	Economie, commercieel, management en administratie			
31	Economie	311	Algemene, bedrijfseconomie	
		3111	Algemene economie	
		3112	Bedrijfseconomie	
32	Commercieel	320	<i>Vangnet commercieel</i>	
		3200	<i>Vangnet commercieel</i>	
		321	Commercieel algemeen	
		3211	Commercieel algemeen	D.w.z. geen specialisatie naar handel in goederen of handel in diensten
		3212	Marketing, commerciële economie	
		3213	Reclame	
		322	Handel in goederen	
		3221	Handel algemeen	Ook speciale distributievormen als straathandel en e-business
		3222	Detailhandel algemeen	
		3223	Detailhandel levensmiddelen	
		3224	Detailhandel bloemen en planten	Ook bloemschikkers en medewerkers tuincentra
		3225	Detailhandel textiel en woninginrichting	
		3226	Detailhandel auto's, motoren	
		3227	Detailhandel schoenen	
		3228	Detailhandel in overige goederen	
		3229	Handel overig	Groothandel veilinghandel en internationale handel
		323	Makelaardij	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		3231	Makelaardij, vastgoedkunde	
		324	Geld- en bankzaken	
		3241	Geld- en bankzaken	Ook combinaties met verzekeringswezen
		325	Verzekeringswezen	
33	Management	3251	Verzekeringswezen	Sociale verzekeringen in belastingen en sociale zekerheid
		331	Management	
		3311	Management algemeen	W.o. bedrijfskunde en bedrijfswetenschappen, algemene ondernemersvaardigheden; ook projectmanagement
		3312	Leiding geven	
34	Arbeidsorganisatie, personeel	3313	Werkvoorbereiding, planning	
		341	Arbeidsorganisatie, personeel	
		3411	Organisatiekunde, kwaliteitszorg	Ook organisatieadvies
		3412	Arbeidskunde	Ook veilig werken
		3413	Ergonomie	
		3414	Personeelswerk	
		3415	School-, beroepskeuze, re-integratie	
		3416	Arbeidsbemiddeling	Ook sociaaljuridisch medewerker arbeidsvoorziening
35	Administratie, secretariael	350	<i>Vangnet administratie, secretariael</i>	
		3500	<i>Vangnet administratie, secretariael</i>	
		351	Administratie	
		3511	Administratie algemeen	
		3512	Financiële administratie	Ook financieel management (zonder leiding geven) en accountancy
		3519	Administratie overig	Personeel, klanten
		352	Secretariael	
		3521	Office management	
		3522	Bedrijfs correspondentie	
		3523	Secretariael overig	
37	Economie, commercieel, management en administratie met differentiatie	371	Economie met wiskunde, natuurwetenschappen/ techniek	
		3711	Econometrie	
		3712	Bedrijfstechniek, technische bedrijfsvoering	
		3713	Actuarieel	
		372	Economie met andere differentiatie	
		3721	Economisch met andere differentiatie	Infonomics, economisch-linguïstisch, moet geen informatica zijn of t.b.v. Informatica
		373	Commercieel met andere differentiatie	
		3731	Commercieel met andere differentiatie	Bijv. commercieel-linguïstisch
		374	Management met informatica/economie	
		3741	Management met informatica/economie	
		375	Administratie, secretariael met informatica	
		3751	Administratieve informatica	Kantoorautomatisering, ponstypist, boekhoudprogramma's
4	Juridisch, bestuurlijk, openbare orde en veiligheid			
41	Juridisch, bestuurlijk	410	<i>Vangnet juridisch, bestuurlijk</i>	
		4100	<i>Vangnet juridisch, bestuurlijk</i>	
		411	Recht	
		4111	Nederlands, algemeen recht, rechterlijke macht	Ook Antilliaans en Nederlands-Indisch recht, ook specifieke rechtgebieden, sociaaljuridisch medewerker sociale verzekeringen
		4112	Internationaal recht	Ook Europees recht
		4113	Notariaat	
		412	Openbaar bestuur	
		4121	Bestuurskunde algemeen	
		4122	Administratie van het openbaar bestuur	
		4123	Financieel beheer	
		4124	Economische zaken	M.b.t. bedrijven
		4125	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, milieu	
		4126	Welzijn, onderwijs	
		4127	Cultuur, sport, recreatie	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		4128	Technische bestuurskunde	
		4129	Beleidssterreinen overig	
		413	Belastingen, sociale zekerheid	
		4131	Belastingen	
		4132	Sociale zekerheid	Ook sociale verzekeringen
		419	Juridisch, bestuurlijk overig	
42	Openbare orde, veiligheid	4191	Juridisch, bestuurlijk overig	
		420	<i>Vangnet openbare orde, veiligheid</i>	
		4200	<i>Vangnet openbare orde, veiligheid</i>	
		421	Politie	
		4211	Politie	
		422	Justitie	
		4221	Justitie	
		423	Krijgsmacht	
		4231	Krijgsmacht algemeen	
		4232	Landmacht	
		4233	Luchtmacht	
		4234	Zeemacht	
		429	Openbare orde, veiligheid overig	
47	Juridisch, bestuurlijk, openbare orde en veiligheid met differentiatie	4291	Openbare orde, veiligheid overig	Veilig werken onder arbeidskunde
		471	Juridisch, bestuurlijk met management/ economie	
		4711	Juridisch, bestuurlijk met management/ economie	
		472	Juridisch, bestuurlijk met administratie	
		4721	Juridisch, bestuurlijk met administratief	
		473	Juridisch, bestuurlijk met andere differentiatie	
		4731	Juridisch, bestuurlijk met andere differentiatie	
		474	Openbare orde, veiligheid met techniek	
		4741	Redding en opruiming, brandweer	
		4742	Bouwkunde, weg- en waterbouwkunde, genie	
		4743	Transport, verbindingen	
		4744	Bewapening, wapenonderhoud	
		4745	Elektra, elektronica, vuurgeleiding	
		4746	Veiligheid krijgsmacht	
		4747	Krijgsmacht overig	
		4749	Openbare orde, veiligheid overig	
5	Wiskunde, natuurwetenschappen en informatica			
51	Wiskunde, natuurwetenschappen	511	Wiskunde, natuurwetenschappen algemeen	
		5111	Wiskunde, natuurwetenschappen algemeen	
		5112	Moleculaire wetenschappen	
		512	Laboratorium	
		5121	Chemisch, algemeen	
		5122	Fysisch	
		5123	Medisch	
		5124	Biologisch, biochemisch, agrarisch	Onderzoek (producten van) levende organismen
		5125	Procestechniek	Onderzoek van processen van niet (meer) levende organismen, stoffen
		513	Wiskunde	
		5131	Wiskunde	
		514	Natuurkunde, materiaalkunde	
		5141	Natuurkunde, materiaalkunde	
		515	Sterrenkunde	
		5151	Sterrenkunde	
		516	Scheikunde	
		5161	Scheikunde	Geen biochemie, zie afzonderlijke rubriek
		517	Geologie, natuurkundige aardrijkskunde	
		5171	Geologie	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		5172	Natuurkundige aardrijkskunde	
		518	Biologie	
		5181	Biologie	Ook anatomie en fysiologie, biotechnologie naar procestechnologie
		5182	Biochemie	Medische biotechniek onder gezondheid
		519	Meteorologie	
		5191	Meteorologie	
52	Informatica	521	Informatica algemeen	
		5211	Computergebruik	Omgaan met computer en algemene softwareprogramma's
		5212	Informatietechnologie algemeen	Informatica
		522	Informatiearchitectuur, systeemanalyse	
		5221	Informatiearchitectuur, -analyse	Ook opleidingen en tools voor systeemanalist
		5222	Applicatiebouw	Programmeren, programmeertalen, tools en databasemanagementsystemen
		523	Beheer informatiesystemen	
		5231	Beheer informatiesystemen	
		524	Technische infrastructuur	
		5241	Technologie, beheer van netwerken en servers	
		5242	Helpdeskmedewerkers informatietechnologie	
		525	Informatiebeveiliging	
		5251	Informatiebeveiliging	
57	Wiskunde, natuurwetenschappen en informatica met differentiatie	571	Wiskunde, natuurwetenschappen met informatica	
		5711	Wiskunde, natuurwetenschappen met informatica	Bijv. kunstmatige intelligentie, kennistechnologie en kennissystemen
		572	Informatica met differentiatie n.e.g.	
		5721	Informatica met differentiatie n.e.g.	O.a. met recht en bestuur
6	Techniek			
61	Techniek algemeen	611	Techniek algemeen	
		6110	<i>Vangnet techniek algemeen</i>	
		6111	Techniek algemeen	
		6112	Technische natuurkunde	
		6113	Technische wiskunde	
62	Elektrotechniek	621	Elektrotechniek	
		6211	Elektrotechniek algemeen	Ook bedrijfsinstallatie (in woningbouw: dan onder instalektro)
		6212	Elektrische energietechniek	
		6213	Elektronica algemeen	
		6214	Computertechniek	
		6215	Consumenten-, kantoorelektronica	Bijv. radio, tv, printer
		6216	Telecommunicatie, datacommunicatie	
		6217	Industriële procesautomatisering	Ook meet- en regeltechniek
63	Bouwkunde	631	Weg- en waterbouwkunde, landmeetkunde	
		6311	Weg- en waterbouwkunde algemeen	
		6312	(Riolering)buis-, kabelleggen	Ook grondwerk algemeen
		6313	Wegenbouw	Ook spoorwegbouw, straat maken
		6314	Verkeerskunde	
		6315	Waterbouw, baggeren	
		6316	Landmeetkunde	
		632	Bouw	
		6321	Bouwkundige architectuur, stedenbouw	
		6322	Bouwkunde algemeen (geen ontwerp)	Ook bouwkundig uitvoerders
		6323	Bouwtechnisch tekenaar, constructeur	Ook gespecialiseerde bouwkundig tekenaars en constructeurs
		6324	Beton-, staalbouwkunde	
		6325	Metselen	
		6326	Timmeren	Ook betontimmeren
		6329	Bouwkunde overig	Ook steigerbouw, isolatie
		633	Afbouw, interieurbouw	
		6331	Binnenhuisarchitectuur	
		6332	Stukadoeren, steenhouwen	
		6333	Schilderen, decoreren (gebouwen)	Ook behangen

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		6334	Interieur afwerken gebouwen	Ook systeemwanden/plafonds, keukens monteren, vloerenleggen Bestek zoeken, houthandel. Echter systeemwanden/plafonds monteren naar interieur verzorgen; idem fabrieksmatig gaat naar procestechniek
		6335	Houtbewerken, meubel maken (niet fabrieksmatig)	
		6336	Afbouw algemeen	
		634	Installatietechniek	
		6341	Installatietechniek algemeen	Ook distributietechniek
		6342	Waterleiding, sanitair installeren	
		6343	Gasinstallatie	
		6344	Instalektro	
		6345	Klimaattechniek	Cv, koelen, airco
		6346	Dakbedekking installeren	
		6349	Installatietechniek overig	Bijv. liften, beveiligingsinstallaties
64	Metaalbewerking, voertuig- en werktuigbouwkunde	641	Metaalbewerking	
		6410	<i>Vangnet metaal</i>	
		6411	Metaalbewerking algemeen	Ook bankwerken z.n.d.
		6412	Gieterijtechniek, metaalkunde	
		6413	Constructiewerken, lassen, smeden	Ook constructiebankwerken
		6414	Machinebankwerken	Maken van machines of machineonderdelen aan een werkbank
		6415	Fijnmechanische techniek, instrumentmaken metaal	Ook fijnbankwerken incl. edelmetaalsmeden
		6419	Metaalbewerking overig	Bijv. galvaniseren, slijpen, oppervlaktebewerken
		642	Voertuigbouwkunde	
		6421	Voertuigbouw algemeen	
		6422	Auto-, motorfietstechniek	
		6423	Autoschade herstellen	
		6424	Carrosserie-, interieurbouw voertuigen	
		6425	Caravanbouw, -herstel	
		6426	Scheepsbouwkunde	
		6427	Vliegtuigbouwkunde	
		6428	Motorvoertuigbouwkunde overig	Bijv. treinen, interne transportmiddelen, landbouwmachines
		6429	Fietsenmakers	
		643	Werkuigbouwkunde	
		6431	Werkuigbouwkunde algemeen	Ook machinewerkuigbouwkunde algemeen
		6432	Bedrijfswerktuigkundigen, machinisten e.d.	Zonder specialisatie
		6433	Werkuigkundig monteurs, reparateurs n.e.g.	Monteurs en reparateurs zijn zoveel mogelijk ingedeeld naar vakspecialisatie en niet hier
		6434	Werkuigkundig tekenaars, constructeurs	Tekenaars/ constructeurs zijn zoveel mogelijk ingedeeld naar vakspecialisatie en niet hier
		6435	Gastechniek	Niet voor gebouwen, dus geen installatietechniek
65	Procestechnologie	6439	Werkuigbouwkunde overig	Bijv. hydraulica, diesel-, stoom- werktuigbouwkunde
		651	Procestechniek levensmiddelen	
		6511	Levensmiddelen algemeen	
		6512	Vlees, vis	
		6513	Zuivel	
		6514	Brood, gebak	
		6519	Levensmiddelen overig	
		652	Biotechnologie	
		6521	Biotechnologie	
		653	Procestechniek (geen levensmiddelen)	
		6531	Procestechniek algemeen	
		6532	Metallurgie	
		6533	Keramiek	
		6534	Papier, strokarton, rubber	Ook papierverwerking, veredeling
		6535	Textiel, leer	
		6536	Industrieel houtbewerken, meubel maken	
		6537	Petrochemie, kunststoffen	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
66	Textiel-, leerverwerking en overig	6538	Scheikundige technologie overig	
		6539	Procestechniek overig	
		661	Textiel-, leerverwerking	
		6611	Maatkleding, confectie	
		6612	Schoeisel maken, herstellen	
		6619	Textiel-, leerverwerking overig	Stofferen onder interieurverzorging
		669	Techniek overig	
		6691	Industriële vormgeving	
		6692	Muziekinstrumentbouw	Ook pianostemmers en muziekinstrumentonderhoud
		6693	Delfstoffenwinning	Mijnbouw en gaswinning
		6694	Fijnmechanische techniek overig (geen metaal)	Ook instrumentmaken (geen metaal)
		6695	Lakverwerking (excl. bouw, autospuiten)	
		6699	Techniek overig n.e.g.	Keramische techniek, glas slijpen (handwerk), glasblazen, edelsteenbewerking
67	Techniek met differentiatie	671	Techniek met management/ economie/ commercieel	
		6711	Techniek algemeen	
		6712	Bouwkunde	
		6713	Weg- en waterbouwkunde	
		6714	Metaalbewerking	
		6715	Werktuigbouwkunde	
		6716	Voertuigbouwkunde	
		6717	Elektrotechniek	
		6718	Procestechniek	
		6719	Textiel-, leerverwerking	
		672	Techniek met informatica	
		6721	Techniek met informatica	Ook technische informatica, geen computertechniek
7	Agrarisch en milieu			
71	Agrarisch	710	<i>Vangnet agrarisch</i>	
		7100	<i>Vangnet agrarisch</i>	
		711	Agrarisch algemeen	
		7111	Agrarisch algemeen	Ook biologisch-dynamisch, tropisch
		7112	Plantenteelt algemeen	
		712	Landbouw	
		7121	Land (akker-)bouw	
		713	Tuinbouw	
		7131	Tuinbouw algemeen	Ook tuinbouwplantenteelt
		7132	Groenten-, fruitteelt	
		7133	Bloementeelt	Opleiding voor tuincentrummedewerkers onder detailhandel
		7134	Potplantenteelt	
		7135	Boomteelt	
		7139	Tuinbouw overig	Paddestoelenteelt
		714	Bosbouw	
		7141	Bosbouw	
		715	Dierenteelt, -verzorging	
		7151	Dierenteelt, -veredeling, -verzorging algemeen	
		7152	Rundveeteelt	
		7153	Varkens-, pluimveeteelt	
		7154	Paardenverzorging, -fokkerij	
		7155	Visteelt	
		7159	Dierenteelt, -verzorging overig	Proefdierverzorging, dierenpensionhouder, dierenonderneming
		719	Agrarisch overig	
		7191	Landschapsarchitectuur	
		7192	Tuin-, groenvoorziening	
72	Milieu	721	Milieu algemeen	
		7211	Milieu algemeen	Ook milieuhygiëne, milieunatuurwetenschappen en milieubeleid
		722	Bodem, water, atmosfeer	
		7221	Bodem, water, atmosfeer algemeen	
		7222	Bodemkunde	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		7223	Waterkwaliteit	
		723	Natuurbehoud, -bescherming	
		7231	Natuurbehoud, -bescherming	
77	Agrarisch en milieu met differentiatie	771	Agrarisch met economie/ commercieel	
		7711	Agrarische economie	
		7712	Agrarische groothandel, logistiek	
		7719	Agrarisch met economie overig	
		772	Agrarisch met techniek	
		7721	Landbouwtechniek	
		7722	Landbouwmechanisatie	
		7723	Cultuurtechniek	
		7724	Visserijkunde	
		7729	Agrarisch met techniek overig	
		773	Milieu met sociale wetenschappen	
		7731	Milieu met sociale wetenschappen	
		774	Milieu met management/ economie	
		7741	Milieu met management/ economie	
		775	Milieu met techniek, transport	
		7751	Technische milieukunde	
		7759	Milieu met techniek, transport overig	Ook vervoer gevaarlijke stoffen
		776	Milieu met gezondheidszorg	
		7761	Milieu met gezondheidszorg	
8	Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging			
81	Gezondheidszorg	810	<i>Vangnet gezondheidszorg</i>	
		8100	<i>Vangnet gezondheidszorg</i>	
		811	Gezondheid algemeen	
		8111	Gezondheid algemeen	
		812	Geneeskunde	
		8121	(Huis)arts, specialist, geneeskunde	
		8122	Verloskundige	
		8123	Medische assistentie	
		813	Verpleging, verzorging	
		8131	Verpleging	
		8132	Verzorging patiënten	
		814	Tandheelkunde	
		8141	Tandarts	
		8142	Mondhygiënist	
		8143	Tandartsassistent	
		815	Therapie	
		8150	<i>Vangnet therapie</i>	
		8151	Fysiotherapie, bewegingsleer	Ook massage
		8152	Arbeids-, ergotherapie	
		8153	Psychotherapie	
		8154	Alternatieve geneeswijzen, therapieën	Geen artsenopleiding
		8159	Therapie overig	
		816	Voeding en diëtetiek	
		8161	Voeding	
		8162	Diëtetiek	
		817	Logo-/akoepedie, orthoptie	
		8171	Logo-, akoepedie	
		8172	Orthoptie	
		818	Diergeneeskunde	
		8181	Diergeneeskunde	
82	Verzorging, sociale dienstverlening	820	<i>Vangnet verzorging, sociale dienstverlening</i>	
		8200	<i>Vangnet verzorging, sociale dienstverlening</i>	
		821	Huishoudkunde	

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		8211	Huishoudkunde, verzorging algemeen	Ook zorg algemeen
		8212	Facilitair management	
		8213	Thuiszorg, bejaardenverzorging	Gezinsverzorging, bejaardenverzorging, helpenden zorg en welzijn; geen ziekenverzorging
		822	Sociale dienstverlening	
		8220	<i>Vangnet sociale dienstverlening</i>	
		8221	Sociaal werk algemeen	
		8222	Sociaal-maatschappelijke dienstverlening	
		8223	Sociaal-juridische dienstverlening	
		8224	Jeugdpedagogisch werk en kinderverzorging	
		8227	Gehandicaptenverzorging en sociaal-pedagogisch werk overig	
		8228	Sociaal-cultureel werk, activiteitenbegeleiding	
		823	Reiniging	
		8231	Reiniging interieur	Gebouwen
		824	Lichaamsverzorging	
		8241	Haarverzorging	
		8249	Lichaamsverzorging overig	
		825	Uitvaart-, lijkverzorging	
		8251	Uitvaart-, lijkverzorging	
87	Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging met differentiatie	871	Gezondheidszorg met management/ economie/ commercieel	
		8711	Gezondheidszorg met management/ economie/ commercieel	Bijv. artsenbezoekers; geen gezondheidstechnisch gespecialiseerde ondernemersopleidingen, die vallen onder gezondheidszorg met wiskunde, natuurwetenschappen/techniek
		872	Gezondheidszorg met administratie	
		8721	Medisch secretariaat	
		873	Gezondheidszorg met wiskunde, natuurwetenschappen/ techniek	
		8730	<i>Vangnet gezondheidszorg met wiskunde, natuurwetenschappen/ techniek</i>	
		8731	Farmacie	
		8732	Biomedische wetenschappen	Ook biomedische technologie
		8733	Optiek, oogmeetkunde, contactlenzen	
		8734	Audicien, audiometrie	
		8735	Tandtechniek	
		8736	Orthopedisch instrument-, schoenmaken	
		8737	Adaptatietechniek	
		8739	Prothesetechniek, bewegingstechnologie overig	
		874	Gezondheidszorg met fysische techniek	
		8740	<i>Vangnet gezondheidszorg met fysische techniek</i>	
		8741	Neurofysiologie	
		8742	Hart-, longfunctie	
		8743	Radiologie, beeldvormende technieken	
		8749	Fysische techniek overig	
		875	Gezondheidszorg met informatica	
		8751	Medische informatica	
		876	Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging algemeen	
		8761	Gezondheidszorg, sociale dienstverlening en verzorging algemeen	
9	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding, transport en logistiek	911	Horeca	
91	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding	9111	Horeca algemeen	
		9112	Restaurantbedrijf	Ook fastfoodbedrijf
		9113	Cafébedrijf	
		9114	Koken	
		9115	Bedienen, serveren	
		9119	Horeca overig	
		912	Toerisme	
		9121	Toerisme algemeen	Ook toerisme en recreatie

SOI	Sectorgroep (Sub)sector	SOI	Rubrieksgroep Rubriek	Toelichting
		9122	Reisbureau, touroperating	
		913	Vrijtijdsbesteding, recreatie, sport	
		9131	Vrijtijdskunde	
		9132	Recreatie	
		9133	Sport	Geen sportinstructeurs (in 1612)
92	Transport en logistiek	921	Transport en logistiek algemeen	
		9211	(Transport en) logistiek algemeen	Ook logistiek management en transportplanning
		9212	Transport, vervoer algemeen	
		922	Weg-, railvervoer	
		9221	Wegvervoer	Beroepschauffeurs; ook postbezorging
		9222	Railvervoer	Machinisten e.d.; technici vallen onder voertuigbouw
		923	Luchtvaart	
		9231	Vlieger	
		9232	Verkeersleiding	
		9239	Luchtvaart overig	
		924	Scheepvaart	
		9240	<i>Vangnet scheepvaart</i>	
		9241	Scheepvaart algemeen, varende	Matroos, stuurman e.d.; schipper en combinaties met werktuigbouwkundige en schipper vallen onder transport en logistiek met techniek
		9249	Scheepvaart overig	Havenmeester, sluiswachter
		925	Ladingbehandeling	
		9251	Ladingbehandeling algemeen	
		9252	Intern transport	
		9253	Vervoer gevaarlijke stoffen	
97	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding, transport en logistiek met differentiatie	971	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding met management/ commercieel	
		9711	Horeca	
		9712	Toerisme	
		9713	Vrijtijdsbesteding, recreatie	
		972	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding met techniek	
		9721	Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding met techniek	Medewerkers recreatiebedrijf
		973	Transport en logistiek met administratie	
		9731	Transport en logistiek met administratie	
		974	Transport en logistiek met techniek	
		9741	Luchtvaart	
		9742	Scheepswerktuigkundige/ maritiem officier	Ook stuurman/werktuigkundige
		9743	Schipper	Ook schipper/werktuigkundige
		9744	Scheeps(radio)communicatie	
		9747	Scheepvaart overig	
		975	Transport en logistiek met verzorging	
		9751	Transport en logistiek met verzorging	Bijv. stewardessen; koksopleidingen vallen onder koken onder horeca
98	Overig onderwijs	981	Overig onderwijs n.e.g.	
		9819	Overig onderwijs n.e.g.	
99	Onderwijs onbekend	991	Onderwijs onbekend	
		9911	Onderwijs onbekend	

Bijlage 2 Indeling naar niveau en type opleiding SOI2006

Typen opleidingen naar SOI-niveau

SOI 2006	Code	Benaming type opleiding	Opmerkingen
Niveau	type opleiding ¹⁹		
1	Onderwijs aan kleuters		
	10000	Onderwijs aan kleuters	Basisonderwijs groep 1 en 2; onderwijs aan in hun ontwikkeling bedreigde kleuters
	01002	Onderwijs aan kleuters	
2	Primair onderwijs		
	20100	Basisonderwijs groep 3-8	
	20200	Speciaal (basis) onderwijs	
	20300	Basiseducatie (w.o. certificaat kse 1, kse 2, nt2 1, nt2 2, pro 1, sr 1 en prg 1)	Zie toelichting in bijlage 3
	01003	Basisonderwijs groep 3-8	
	01004	Basiseducatie	
3	Secundair onderwijs, eerste fase		
3 1	Laag		
	31320	Praktijkonderwijs	
	31581	Overige beroepsopleidingen met soi 3.1	
	31310	Oriëntatiecursussen	
	31292	Gemeenschappelijke leerjaren avo	
	31281	Vmbo leerjaar 1 en 2	
	31293	Gemeenschappelijke leerjaren lager beroepsonderwijs	
	31102	Educatie prg 2	
	31402	Educatie pro 2 en pro 3	
	31502	Educatie sr 2, sr 3 en sr 4	
	31270	Deelcertificaat mavo, nt2 3 en 4, kse 3 en kse 4	
	31585	Overige opleidingen met soi 3.1 niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs	Bijv. talen voor beginners en andere cursussen in de vrijetijdssfeer
	01005	Gemeenschappelijke leerjaren avo	
	01006	Praktijkonderwijs	
3 2	Midden		
	32103	Educatie prg3	
	32285	Vmbo basisberoepsgerichte leerweg	Excl. assistentenopleiding
	32330	Assistentenopleiding (web) bol	
	32340	Assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	
	32350	Primaire opleiding leerlingwezen waarvoor geen mavo/vbo was vereist	
	32581	Overige beroepsopleidingen met soi 3.2	
	01007	Assistentenopleiding (web) bol	
	01008	Assistentenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	
3 3	Hoog		
	33210	Havo/vwo leerjaar 1-3	
	33220	Mms, hbs, gymnasium leerjaar 1-3	
	33282	Vmbo theoretische leerweg	
	33284	Vmbo gemengde leerweg	
	33250	Mavo	
	33260	Mulo/ulo	
	33283	Vmbo kaderberoepsgerichte leerweg	
	33291	Vbo	
	33300	Lager beroepsonderwijs	

¹⁹ Code type opleiding beginnend met "0" wordt m.i.v. 2012 gebruikt in de nieuwe vraagstelling voor de Enquête Beroepsbevolking (EBB), zie par. 4.2.

SOI 2006	Code	Benaming type opleiding	Opmerkingen
Niveau	type opleiding ¹⁹		
	33294	Gemeenschappelijke leerjaren kmbo	
	33240	Voortgezet speciaal onderwijs	
	33310	Oriënteren en schakelen	
	33581	Overige beroepsopleidingen met soi 3.3	
	33585	Overige opleidingen met soi 3.3 niet beroepsgericht en niet voorbereidend op beroepsonderwijs	Bijv. talen voor gevorderden
	01009	Havo/mms leerjaar 1-3	
	01010	hbs/vwo/atheneum/gymnasium leerjaar 1-3	
	01011	Voortgezet speciaal onderwijs	
	01012	Mavo	
	01013	Vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg	
	01014	Vmbo theoretische- of gemengde leerweg	
	01015	Lbo, vbo	
	01016	Overige beroepsopleiding of cursus met lager niveau	
4		Secundair onderwijs, tweede fase	
4	1	Laag	Vrijwel alle opleidingen vanaf dit niveau leiden tot level 3
	41014	Basisberoepsopleiding (web) bol	3 completion, zie tekst
	41015	Basisberoepsopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	
	41016	Experimentele leergang vmbo-mbo2 basisberoepsopleiding	Geïntegreerde opleiding vmbo met basisberoepsopleiding aan vmbo-scholen
	41017	Reguliere beroepsopleiding vergelijkbaar met (web) bbo	
	41012	Kmbo	
	41013	Opleiding leerlingwezen =<24mnd na mavo/vbo	
	41020	Overige beroepsopleidingen vergelijkbaar met (web) bbo	
	41011	Deelcertificaat havo/vwo	
	41010	Nt2 5	
	41104	Educatie prg 4 en pro 4	
	41019	Gemeenschappelijk leerjaar met soi 4.1 (mbo, middenkaderopleiding)	In dit geval is geen sprake van level completion
	41100	Opleiding met soi 4 zonder nadere aanduiding	
	02001	Deelcertificaat havo/vwo	
	02002	Basisberoepsopleiding (web) bol	
	02003	Basisberoepsopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	
4	2	Midden	
	42010	(Bovenbouw) havo, mms	
	42020	Vhbo (algemeen vormend)	
	42014	Educatie er 4	
	42050	Vakopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	
	42030	Mbo 13mnd-<3j fte	
	42060	Vakopleiding (web) bbl	
	42080	Secundaire opleiding leerlingwezen 25mnd-<6j cumulatief	
	42040	Primaire opleiding leerlingwezen 25mnd-<6j	
	42090	Andere voortgezette beroepsopleidingen 13mnd-<3j fte cumulatief na mavo/vbo	
	42070	Andere eerste beroepsopleidingen 13mnd-<3j fte na mavo/vbo	
	42500	Overige beroepsopleidingen met soi 4.2 >=6mnd fte na voorgaande beroepsopleiding	
	42400	Overige beroepsopleidingen met soi 4.2	
	42200	Propedeuse hbo	

SOI 2006	Code	Benaming type opleiding	Opmerkingen
Niveau	type opleiding ¹⁹		
4	3	02004 (Bovenbouw) havo, mms	
		02005 Opleiding in kader van leerlingwezen met middelbaar niveau	
		02006 Vakopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	
		02007 Vakopleiding (web) bbl	
		02008 Overige beroepsopleiding met middelbaar niveau	
		Hoog	
		43010 (Bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	
		43030 Middenkaderopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	
		43040 Middenkaderopleiding (web) bbl	
		43020 Mbo 3-4j	
		43060 Specialistenopleiding (web) bol	
		43070 Specialistenopleiding (web) bbl (incl. geen aanduiding leerweg)	
		43080 Voortgezette opleiding leerlingwezen 6-<10j cumulatief	
		43090 Overige beroepsopleidingen 3-<5j fte cumulatief na mavo/vbo	
		43590 Overige beroepsopleidingen met soi 4.3	
		43015 Voorbereidend jaar hbo	Bijv. voor lerarenopleidingen in het beroeps- onderwijs, voor mensen met onvoldoende vooropleiding
		43450 Hovo-cursus (hoger onderwijs voor ouderen)	
		43400 Ou-module, andere voorbereidende cursussen op ho	
		43500 Beroepsopleiding na havo/mbo4 <2j fte	W.o. ambi-modules
		43250 Wo propedeuse	
		02009 (Bovenbouw) vwo, hbs, gymnasium	
		02010 Mbo-opleiding volgens oude structuur (tot 1998, geen leerlingwezen)	
		02011 Middenkaderopleiding (web) bol (incl. geen aanduiding leerweg)	
		02012 Middenkaderopleiding (web) bbl	
02013 Wo propedeuse			
02014 Beroepsopleiding na havo/mbo 6mnd -< 1jr met middelbaar niveau			
5		Hoger onderwijs, eerste fase	
5	1	Laag	
		51150 Hbo associate degree	
		51100 Kort hbo 2-<3j fte	
		51200 Hbo 3-<4j fte	
		51250 Overige beroepsopleidingen na havo/mbo4 2-3j fte	W.o. ambi diplomaprogramma's
		03001 Overige beroepsopleiding met hoger niveau	
		03002 Hbo associate degree	
5	2	Midden	
		52210 Hbo bachelor (geen docentenopleiding)	
		52150 Eerstegraadsakte hbo-niveau	Leraar lichamelijke oefening, godsdienst
		52100 Tweede- en derdegraadsakten/ docentenopleiding	W.o. Mo A
		52160 Mo onbekend eerste- of tweedegraads	
		52110 Nascholing docenten tweede- en derdegraads	
		52115 Nascholing tot docent	
		52300 Overige beroepsopleidingen na havo/mbo4 4-<5j fte	
		52250 Overige posthbo-opleidingen <1j fte	
		52310 Overige beroepsopleidingen met soi 5.2	

SOI 2006	Code	Benaming type opleiding	Opmerkingen	
Niveau	type opleiding ¹⁹			
5	3	03003	Hbo bachelor	
		03004	Post-hbo opleiding 6 mnd-1jr	
		53200	Wo bachelor	
		53100	Wo kandidaats	Inclusief kandidaatsopleidingen met een duur <3j
6		03005	Wo bachelor	
		Hoger onderwijs, tweede fase		
		60450	Hbo master	
		60460	Tweede fase / posthbo >=1j fte dwz >=42 (60) pnt	Geen docentenopleiding
		60600	Particuliere of bedrijfsopleiding na hbo >=1j	
		60510	Private masteropleiding na hbo	
		60250	Officiersopleiding KIM/ KMA	
		60150	Wo master 1j	Doorstroommaster
		60155	Wo master 2 of 3j	Doorstroom- of researchmaster, geen educatieve master
		60100	Wo doctoraal 4j dwz 168 (240) pnt	Oude wo-opleidingen worden ingedeeld naar duur van de recentere opleidingen
		60200	Wo doctoraal 5-6j dwz >168 (240) pnt	
		60530	Private masteropleiding na wo	
		60691	Particuliere of bedrijfsopleiding na wo <1j	
		60692	Particuliere of bedrijfsopleiding na wo >=1j	
		60421	Educatieve master 1of 2j (eerstegraadsakte)	Duur is 2j in aansluiting op wo bachelor, 2j na hbo-lerarenopleiding (incl. schakeljaar) en 1j na reguliere doorstroommaster.
	7		60420	Postdoctorale lerarenopleiding
		60410	Eerstegraadsakte (niet postdoctoraal)	Voortgezette hbo-opleiding; Mo B
		60300	(Overige) postacademiale cursussen	
		60800	Overig onderwijs met soi 6, vervolg op opleidingen met soi 5	
		03006	Wo doctoraal	
		03007	Wo master	
		03008	Hbo master	
		03009	Post-hbo opleiding 1 -< 3jr	
		Hoger onderwijs, derde fase		
		70300	Opleiding tot de graad van doctor	
		70200	Wo opleidingen arts en apotheker	
		70520	Overige tweedefase-opleiding na wo cum >=6j	
		70510	Overige tweedefase-opleiding na wo cum <6j (excl. lerarenopleiding)	
		70155	3-jarige masteropleidingen voor arts en apotheker	Bama-opvolger van de oude postdoctorale opleidingen (70200)
		03010	Post-doctorale beroepsopleiding (bv arts, apotheker)	
	03011	Opleiding tot de graad van doctor		

Afkortingen	cum	cumulatief
	fte	voltijdequivalenten
	mbo4	kwalificatieniveau 4 van het mbo
	nt2	Nederlands als tweede taal, zie bijlage 3
	kse	Kwalificatiestructuur educatie, zie bijlage 3
	ou	Open universiteit
	pnt	studiepunten binnen de hoger onderwijs ten tijde van de tweefasenstructuur en tussen haakjes in Bama-structuur
	prg, pro, sr, er	Professionele redzaamheid gekwalificeerd, professionele redzaamheid ongekwalificeerd, sociale redzaamheid, educatieve redzaamheid, zie bijlage 3, 2.2
	mo A, mo B	Tweedegraads-, resp. eerstegraadsonderwijsakte

Bijlage 3 Wijzigingen structuur SOI sinds 1978

Tot 1978 bestond er geen Standaard onderwijsindeling van het CBS. Bij de Volkstelling van 1971 werden er zelfs twee indelingen gehanteerd: één voor personen die geen dagopleiding meer volgen en één voor personen die nog wel dagonderwijs volgen. Sinds het ontstaan van de SOI zijn enkele wijzigingen in de structuur van de indeling aangebracht. Deze worden hierna beschreven. Daarnaast omvatte iedere nieuwe editie evenals de SOI 1998 meer opleidingsbenamingen met name ten gevolge van veranderingen in het onderwijsveld. De eerste editie van de SOI 1978, telde ca. 4 000 benamingen, de eerste editie van de SOI 1998 telde bijna 11 000 benamingen, de SOI 2003 bijna 14 000 en de SOI 2006 15 000.

Wijzigingen niveau-indeling

In 1980 verschenen de eerste publicaties van de SOI 1978 waarin opleidingen worden ingedeeld naar niveau en richting. Bijgewerkte edities of supplementen daarop verschenen in 1982, 1986, 1989 en 1993. In 1995, 1996 en 1997 zijn uitsluitend elektronische publicaties over de SOI verschenen, waarin geen structurele wijzigingen van de SOI voorkwamen.

In de verschenen methodologische verantwoordingen werd aangegeven dat het niveau van een opleiding moest worden vastgesteld aan de hand van de minimum onderwijsloopbaan die gevolgd moet zijn om de opleiding met succes te kunnen volgen. De indeling in niveaus sloot aan bij de structuur van het reguliere onderwijs.

De indeling naar niveau was/ is als volgt (de wijzigingen die in de loop der tijd zijn aangebracht zijn gecursiveerd):

- 1 onderwijs aan kleuters
- 2 lager/ primair (2002/'03) onderwijs
- 3 voortgezet/ secundair (2002/'03) onderwijs, lagere trap /eerste fase (2003)
  - 3.1 laag (2003)
  - 3.2 midden (2003)
  - 3.3 hoog (2003)
- 4 voortgezet/ secundair (2002/'03) onderwijs, hogere trap/ tweede fase (2003)
  - 4.1 kort (1998)/ laag (2003)
  - 4.2 middellang (1998)/ *midden* (2003)
  - 4.3 lang (1998)/hoog (2003)
- 5 hoger onderwijs, eerste fase/ *trap* (1986)/ *fase* (2003)
  - 5.1 laag (2003)
  - 5.2 midden (2003)
  - 5.3 hoog (2003)
- 6 hoger onderwijs tweede fase/ *trap* (1986)/ *fase* (2003)
- 7 hoger onderwijs derde trap (1986)/ *fase* (2003)

In deze indeling konden (en kunnen) opleidingen buiten het reguliere onderwijs worden ingepast. Hierbij wordt gelet op de lengte van de minimaal vereiste of gewenste voorafgaande reguliere en niet-reguliere onderwijs.

In navolging van de ISCED heeft in de oorspronkelijke

versie van de SOI 1978 een niveau 8 'niet naar niveau in te delen' bestaan. Aanvankelijk werden op dit niveau opleidingen van korte duur en/ of afwijkende structuur gecodeerd waarvan bovendien mocht worden aangenomen dat ze geen rol speelden bij het bepalen van het opleidingsniveau van een persoon. Bij de uitbreiding van het aantal opleidingsbenamingen, als gevolg van de toenemende belangstelling voor permanente educatie, die vooral buiten het reguliere onderwijs tot uiting kwam, dijde het aantal opleidingen op 'niveau' 8 sterk uit. Aangezien het CBS achteraf de motivatie voor niveau 8 niet steekhoudend vond, omdat de indeling naar niveau gebaseerd is op het minimale voorgaande onderwijs, komt in de SOI 1978 editie 1989, niveau 8 niet meer voor. De opleidingen die daarin aanvankelijk voorkwamen, zijn opnieuw getypeerd naar de geldende regels van minimaal vereiste of gewenste vooropleiding en van een andere niveaucode voorzien.

Na de invoering van de tweefasestructuur in het wetenschappelijk onderwijs (1982) is het wetenschappelijk onderwijs in de eerste fase vanwege de kortere duur van de studie voor het doctoraal examen (in vergelijking met het doctoraal examen oude stijl) aanvankelijk (editie 1989) ingedeeld in niveau 5, waar ook het hoger beroepsonderwijs is ingedeeld. De tweede fase kreeg niveau 6. In de editie 1993 is dit teruggedraaid. De propedeuse en het vroegere kandidaats van het wetenschappelijk onderwijs kwamen op niveau 5 (het hbo-niveau), het doctoraal (oude en nieuwe stijl) op 6 en alle tweedefase-opleidingen (en daarmee vergelijkbare oudere opleidingen) op een nieuw niveau 7.

1998

Het belangrijkste verschil tussen de SOI 1998 en de SOI 1978 (laatste editie 1997) is dat in de SOI 1998 niveau 4 is onderverdeeld in drie subniveaus. Niveau 4 omvat de bovenbouw van havo en vwo, kort en lang mbo, de meeste opleidingen in het kader van het leerlingwezen, de kwalificatieniveaus 2, 3 en 4 van de WEB (zie bijlage 3) en andere opleidingen die qua niveau daarmee vergelijkbaar zijn.

Een gevolg van deze onderverdeling was dat de SOI-code van 5 naar 6 digits ging.

2002/'03

In het studiejaar 2002/'03 is het Bachelor-Masterstelsel ingevoerd in het hoger onderwijs. Alle nieuwe bacheloropleidingen zijn op niveau 5 gekomen en de nieuwe masteropleidingen op niveau 6. Dit geldt voor zowel de hbo- als de wo-opleidingen. In het nieuwe stelsel worden de eerstegraads universitaire lerarenopleidingen gegeven als 2-jarige masteropleiding na een wo-bacheloropleiding. Bij de tweefasestructuur was het een 1-jarige tweedefaseberoepsopleiding die (ondanks de relatief korte duur) ingedeeld was op niveau 7. Dit was één niveau hoger dan de eerstegraads lerarenopleidingen die aan het hbo worden gegeven. In de editie 2002/'03 zijn alle oude en nieuwe eerstegraads

lerarenopleidingen op niveau 6 (terug)geplaatst om meer uniformiteit in de classificatie te bewerkstelligen. Alleen de eerstegraads lerarenopleiding lichamelijke oefening is geplaatst op niveau 5, omdat het een gewone 4-jarige hbo-opleiding is, die bij de invoering van de BaMa-structuur is omgezet in een bacheloropleiding.

2003/'04

Het belangrijkste verschil tussen de SOI 2003 en de SOI 1998 (laatste editie 2002/'03) is dat in de SOI 2003 behalve niveau 4, ook de niveaus 3 en 5 zijn onderverdeeld in drie subniveaus. Niveau 3 omvat de eerste fase van het voorgezet onderwijs, zoals het vmbo, de onderbouw van havo en vwo, de assistentenopleiding van het mbo (kwalificatieniveaus 1 van de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs)) en andere opleidingen die qua niveau daarmee vergelijkbaar zijn. De theoretische (=mavo), de gemengde en de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo vormen niveau 3.3, de basisberoepsgerichte leerweg, de assistentenopleiding en de daarmee vergelijkbare oudere opleidingen vormen 3.2. In de edities 2005/'06 en 2006/'07 waren de assistenten- en soortgelijke opleidingen in 3.3 geplaatst in plaats van in 3.2. Sinds kort wordt de assistentenopleiding echter ook als alternatief van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo aangeboden aan jonge leerlingen die niet in staat zijn het diploma van dit programma te behalen. De opleiding was dus aanvankelijk te hoog ingedeeld. In 3.1 vallen kortere opleidingen en cursussen, die men met voltooid basisonderwijs kan volgen, waaronder enkele niveaus van de basiseducatie.

Niveau 5 omvat de nieuwe universitaire bacheloropleiding, het oude kandidaats, lang hbo (bachelor), andere beroepsopleidingen die daarmee qua duur en benodigde vooropleiding vergelijkbaar zijn en korte post hbo-opleidingen. De universitaire propedeuse werd in de SOI 1998 en SOI 1978 vanaf de editie 1993, tezamen met het kandidaats op niveau 5 geplaatst. Deze propedeuse is in de SOI 2003 teruggeplaatst naar niveau 4.3, terwijl het kandidaats tezamen met de nieuwe universitaire bacheloropleidingen op niveau 5.3 is gekomen. Opleidingen die gelijk of gelijkwaardig zijn aan de 4-jarige hbo-opleiding vormen 5.2. In 5.1 zijn korte hbo, de associate degree en soortgelijke opleidingen gekomen die ten minste 2 jaar in voltijd duren. 5.1 komt overeen met ISCED 5B.

Verder zijn in de SOI 2003 de afbakeningen tussen niveau 3 en 4.1 en die tussen 4.3 en 5 iets aangepast.

Inpassing (nieuwe) opleidingstypen

1998/'99

De SOI sluit vanaf 1998 aan bij de kwalificatiestructuur van de WEB.. Ook alle oudere en niet meer bestaande opleidingen die zijn opgenomen in de SOI, zijn met behulp van informatie over de vereiste vooropleiding, duur en studiebelasting zo goed mogelijk naar subniveau ingedeeld.

1999/2000

In de editie 1999/2000 zijn voor het eerst de vier nieuwe profielen van het havo en vwo opgenomen.

2000/'01

In de editie 2000/'01 zijn de verschillende leerwegen in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) opgenomen. Dit zijn:

- basisberoepsgerichte leerweg: deze leerweg leidt toe naar mbo-opleidingen op kwalificatieniveau 2, de basisberoepsopleidingen
- kaderberoepsgerichte leerweg: deze leerweg geeft toegang tot mbo-opleidingen op kwalificatieniveau 3 en 4, d.w.z. naar de vakopleidingen en de middenkaderopleidingen
- gemengde leerweg: heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar bevat ook een beroepsgericht vak
- theoretische leerweg: opvolger van de mavo

Binnen elk van deze leerwegen is nog 'leerweg-ondersteunend onderwijs' (lwo) ingericht, waarbij leerlingen extra zorg ontvangen (vergelijkbaar met het vroegere ivbo: individueel voorbereidend beroepsonderwijs). Deze opleidingen worden in het opleidingsbestand van de SOI niet afzonderlijk onderscheiden.

2001/'02

In de editie 2001/'02 zijn binnen iedere leerweg van het vmbo behalve de richtingen ook de reguliere differentiaties daarbinnen opgenomen.

Voorts zijn ook de combinaties van profielen van havo en vwo opgenomen. Deze zijn in de editie 2003/'04 echter weer geschrapt

2002/'03

In de editie 2002/'03 is de Bachelor-Masterstructuur, die bij de meeste universiteiten in het studiejaar 2002/'03 is geïntroduceerd, opgenomen. Dit betekent dat het opleidingsregister is uitgebreid met 174 universitaire bachelor- en 198 masteropleidingen. De 'nieuwe' 4-jarige bacheloropleidingen in het hbo en de voortgezette hbo-opleidingen, die vermoedelijk tot een masterdiploma zullen leiden, zijn alleen als nieuwe opleiding opgenomen wanneer zij een andere benaming hebben dan de reeds opgenomen hbo-opleidingen. Het enige wat bij de hbo-opleidingen verandert, is immers de titel die het diploma daarvan nu ook in Nederland oplevert. Hbo-ers konden zich in het buitenland al heel lang tooien met de bachelor-titel.

2003/'04

De revisie die geëffectueerd is in de SOI 2003 heeft tot gevolg gehad dat een behoorlijk aantal opleidingen dat in de SOI is opgenomen van niveau is veranderd. In de meeste gevallen gaat het om de toekenning van een subniveau binnen het oorspronkelijke niveau van een opleiding.

In een aantal gevallen zijn opleidingen naar een geheel ander niveau of subniveau verplaatst. Dit laatste betreft met name de verplaatsing van beroepsopleidingen (na

havo of mbo) korter dan 2 jaar, losse ambimodules, OU-cursussen en propedeuses van niveau 5 naar 4.3.

Verder is een aantal opleidingen van 3 naar 4.1 verplaatst en van 4.1 naar 3.3. Dit betreft in het eerste geval een aantal voornamelijk particuliere technische opleidingen na een vooropleiding op vbo-niveau die sterk lijken op basisberoepsopleidingen. In het tweede geval gaat het vooral om talen- en computercursussen voor gevorderden.

De vormen van basiseducatie voor volwassenen waarvoor geen voltooid basisonderwijs noodzakelijk is, zijn teruggeplaatst van niveau 3 naar niveau 2.

Opleidingen met SOI-niveau 6 in SOI 2003 die afkomstig zijn uit niveau 5 zijn de officiersopleidingen na VWO (KIM/KMA), de (voortgezette) opleidingen aan de academies voor beeldende kunst en een aantal korte particuliere masteropleidingen van voor het BaMa-tijdperk. Bij de revisie is ervoor gekozen alle masteropleidingen, regulier en niet-regulier, ongeacht of deze wel of niet zijn geaccrediteerd, op niveau 6 te plaatsen.

2005/'06

Al enige tijd was het mogelijk dat leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo (SOI-niveau 3.2) via een combinatie van werken en leren hun diploma konden krijgen. Hierbij is sprake van beperkte stages. Vanaf dit schooljaar is het mogelijk dat leerlingen die niet in staat zijn op deze wijze een diploma te verkrijgen reeds op het vmbo binnen het kader van de basisberoepsgerichte leerweg een WEB-assistentenopleiding (mbo 1) volgen onder verantwoordelijkheid van een ROC, dat normaliter deze opleiding verzorgt, echter veelal voor oudere voortijdige schoolverlaters. Dit betekent dat de assistentenopleiding eerder thuishoort in SOI 3.2 dan in SOI 3.3. Dit opleidingstype is dan ook verplaatst, evenals daarmee vergelijkbare oude opleidingen in het leerling-wezen.

De volwasseneneducatie heeft een andere structuur gekregen: Basisstructuur educatie. Deze heeft geleid tot inpassing op diverse niveaus in de SOI en nieuwe typen opleidingen, die in plaats komen van KSE1-6 (zie bijlage 3.2).

2006/'07

In deze editie zijn voor het eerst de tweejarige opleidingen aan het hbo opgenomen die leiden tot een associate degree.

Voor dit schooljaar is de kwalificatiestructuur van het mbo gereorganiseerd om deze beroepsopleidingen om te kunnen vormen tot competentiegerichte opleidingen. Hierbij is de indeling in vier niveaus en twee leerwegen gehandhaafd. Dit heeft geleid tot ca 700 nieuwe opleidingen in de SOI.

2008/'09

Met ingang van editie 2008/'09 zijn als laatste categorie de opleidingen voor arts en apotheker in de Bama structuur overgegaan. Deze opleidingen vervangen de postdoctorale opleidingen voor arts en apotheker, ze

duren 3 jaar en hebben eveneens niveau 7 gekregen.

Wijziging indeling naar richting

Sinds het ontstaan van de SOI 1978 is de indeling naar richting alleen in 1983 en in de edities 1987 en 1989 gewijzigd. Daarna en ook in de SOI 1998 is de sector-indeling²⁰ hetzelfde gebleven.

1983

Uit de in 1983 verschenen publicatie Standaard Onderwijsindeling 1978 Deel 4 Afkortingen, meerduidige benamingen blijkt een kleine wijziging van de indeling naar sector en subsector. Aanvankelijk was de huidige sector Openbare orde en veiligheid (90) een subsector (91) van de een sector Overig en onbekend (90). Deze sector is in 1983 gesplitst in twee sectoren:

- 90 Openbare orde en veiligheid
- 95 Overig onderwijs.

Tevens kreeg sector 90 drie subsectoren:

- 91 Zonder nadere differentiatie
- 92 Met technisch onderwijs
- 93 Met andere differentiaties

1987

De editie 1987 vermeldt de volgende aanpassingen van rubriek(sgroep)en (zie paragraaf 3.3.2):

Vervallen zijn:

0122 (buitengewoon onderwijs voor kinderen zonder vaste woonplaats) Bij de overgang van buitengewoon onderwijs naar speciaal onderwijs is het onderwijs aan kinderen zonder vaste woonplaats overgebracht naar het basisonderwijs.

6250 (detailhandel met technisch accent, dat wil zeggen opleidingen daarvoor) bleek leeg te blijven en is daarom opgeheven.

3612/ 3812 (timmeren), 3681 (chemische techniek), 3684 (textiel-, leerbereiding) en 3687 (bedrijfstechniek) vervielen door herschikking.

Nieuwe rubriek(sgroep)en:

- 0617 pedagogisch-didactische cursussen voor leerkrachten
- 2250 hoefbeslag
- 2320 bloemeteelt vakbekwaamheid
- 4210 weg- en railvervoer met technisch accent
- 4320/ 4330/ 4340 transport-, communicatie- en verkeersonderwijs met economisch, administratief of commercieel accent
- 4420 transport, communicatie en verkeer met persoonlijke/sociale verzorging: luchtvaart (w.o. stewardessenopleiding)
- 5242 hart/longfunctie-opleidingen
- 6220 opleidingen technische bedrijfsvoering
- 7160 sociale vorming
- 8320 sociale verzorging met economisch, administratief of commercieel accent

²⁰ De begrippen (sub)sector en rubriek(sgroep) worden uiteengezet in par. 3.3

Verder uitgesplitst zijn vanwege aantal en diversiteit van de opleidingen:

2120	tuinbouw
2150	veeteelt
3660	en 3860 grafische techniek
3670	en 3870 procestechniek (aanvankelijk voedings- middelentechniek)
7180	sociaal-cultureel overig

Om dezelfde reden is herschikt de uitsplitsing van:

0641	en 0643 houttechniek, timmeren, bouwkunde (leraren)
3610	en 3810 bouwkunde
3640	en 3840 werktuigbouwkunde
9100	en 9300 onderwijs in openbare orde en veiligheid

De titels zijn gewijzigd, meestal in verband met een betere dekking van de inhoud van de groep, van:

5241	neurofysiologie
5243	radiologie
6110	algemene en bedrijfseconomie
6120	bedrijfskunde, management, efficiency
6145	geld- en bankzaken

Tenslotte zijn nog de gevolgen verwerkt van naamsveranderingen en wijzigingen in de onderwijsstructuur en -organisatie in de titels van de classificatie.

1989

In de editie 1989 zijn in verband met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen drie codes verder uitgesplitst:

7160	<i>sociale vorming:</i>
7161	persoonlijke ontplooiing
7163	burger- en gemeenschapskunde (cursussen vakbondswerk, OR, etc)
7165	communicatieve vaardigheden

Enkele opleidingsbenamingen uit 6120, 6620 en 9800 zijn toen hier ondergebracht.

6620	<i>openbaar bestuur:</i>
6621	administratief beheer
6623	financieel beheer
6628	overig en algemeen
3653	<i>elektronicatechniek (inclusief telecommunicatie- techniek):</i>
3652	computer en informatica
3653	elektronica algemeen/ radio-tv
3654	telecommunicatie/ datacommunicatie

Voorts kregen twee codes andere benamingen.

3655	meet- en regeltechniek werd: industriële proces- automatisering; informatieverwerking werd: administratieve procesautomatisering.
------	---

1993

In de editie 1993 zijn alle opleidingsbenamingen voorzien van een uniek opleidings(volg-)nummer²¹. Vervolgens is de relatie vastgelegd tussen de opleidingsnummers en de SOI-code. Dit zijn n: 1 relaties. Deze maken verfijning van de codering mogelijk, althans wanneer deze opleidingsnummers ook zijn vastgelegd. Dit nieuwe systeem maakt

het minder noodzakelijk wijzigingen in de sectorindeling aan te brengen, wanneer voor een bepaald doel een andere detaillering gewenst is.

2006/07

In de editie 2006/07 zijn alle opleidingen zijn opnieuw ingedeeld conform de gereviseerde indeling naar richting van de SOI 2006 (bijlage 1).

Na meer dan een kwart eeuw werd het tijd de indeling naar richting compleet te herzien.

Voor een toenemend aantal opleidingen was in de SOI 2003 eigenlijk geen of geen logische plaats of een te weinig prominente plaats meer. Om aan dit probleem tegemoet te komen zijn in de SOI 2006 nieuwe sectoren, rubrieksgroepen of rubrieken ingericht.

Zo is aan veel sectoren is als eerste lid van een onderverdeling een rubrieksgroep '..... algemeen' toegevoegd. Voorheen kwamen brede opleidingen terecht in '..... overig' (het laatste lid van een onderverdeling). De 'overige-groepen' bevatten veelal meer opleidingen dan de benoemde groepen. Duidelijke groepen daarbinnen en binnen andere weinig homogene, omvangrijke rubrieken zijn in de gereviseerde indeling afzonderlijk onderscheiden als rubrieksgroepen en rubrieken (bijv. Web-, multimediadesign, Vrijetijdskunde, Recreatie, Biotechnologie, Afbouw, interieurbouw, Restaurantbedrijf, Potplantenteelt, Detailhandel auto's, Arbeidsbemiddeling, Office management).

De onderverdeling van sectoren naar subsectoren met en zonder nadere differentiaties vervallen, omdat minder opleidingen zijn beschouwd als combinatie van twee sectoren is. De opleidingen die nog steeds wel als combinatieopleidingen worden beschouwd zijn – nader onderverdeeld – opgenomen onder de laatste onderverdeling van de sectorgroep. Deze 'subsectorgroep' heeft als code op de eerste digit de code van de sectorgroep en op de tweede digit een zeven. Deze subsectorgroep heeft als titel:

<Naam sectorgroep> met differentiatie.

Deze differentiatiesubsectorgroepen zijn onderverdeeld in 1-7 verschillende rubrieksgroepen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Techniek met management/ economie/ commercieel (671)
- Humaniora met informatica (271).

Rubrieken zijn zonodig opgesplitst in afzonderlijke rubrieken om te bereiken dat elke rubriek na revisie overeenkomt met niet meer dan één 3-digitcode van het Field of education and training van de ISCED 1997. Dit is het laagste aggregatieniveau van de indeling naar richting. Om die reden is bijv. de richting Visteelt onderscheiden van de teelt van andere minder courante dieren in de veeteelt. Biochemie is afgescheiden uit Scheikunde. Bouwkundige opleidingen tot architect zijn onderscheiden van andere meer technische bouwkunde-opleidingen.

In de gereviseerde indeling is Theologie wegens het beperkte aantal opleidingen als afzonderlijke sector verdwenen en conform de ISCED een onderdeel geworden van de Humaniora.

²¹ de toelichting op het opleidingsnummer in hoofdstuk 4.1.

Communicatie en informatie is een afzonderlijke sector geworden en heeft zowel betrekking op communicatiemedia (internet, telefoon, grafische media) als op opleidingen gericht op de inhoud en vorm van de communicatie.

Informatica is eveneens als sector verzelfstandigd. Informatica was eerst een onderdeel van Administratief onderwijs. Combinaties van informatica met een andere sector waren min of meer provisorisch op diverse plaatsen in de indeling gesteld onder andere sectoren of onder Administratief onderwijs. Ze zijn nu systematisch en afzonderlijk herkenbaar ingedeeld onder de sectorgroep waarmee ze een combinatie vormen.

De vroegere sector Economisch, administratief en commercieel onderwijs is mede vanwege de grote omvang opgesplitst over acht afzonderlijke sectoren:

- 31 Economie
- 32 Commercieel
- 33 Management
- 34 Arbeidsorganisatie, personeel
- 35 Administratie, secretariaat
- 37 Economie, commercieel, management en administratie met differentiatie, dat de vroegere subsectoren bevat.
- 52 Informatica
- 91 Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding.

Van deze laatste nieuwe sector was Toerisme een onderdeel van commercieel onderwijs.

Ook milieu is als sector beschouwd. Alle combinaties met milieu staan onder de 'subsectorgroep' Agrarisch en milieu met differentiatie. Eerst stond een deel van de combinaties onder andere sectoren.

Horeca, toerisme, vrijetijdsbesteding (inclusief recreatie en sport) is een afzonderlijke sector geworden. Deze richtingen waren eerst ondergebracht onder Commercieel onderwijs, Persoonlijke/ sociale verzorging, Sociologie of Agrarisch onderwijs.

Sociale wetenschappen zijn verzelfstandigd uit het Sociaal-cultureel onderwijs. Het restant van het sociaal-cultureel onderwijs is meer overeenkomend met de huidige beroependomeinen opgedeeld over Arbeidsorganisatie, personeel (personeelswerk), Verzorging, sociale dienstverlening (maatschappelijk, sociaal-pedagogisch en sociaal-cultureel werk).

2008/'09

Toevoeging van rubriek:

6336 Afbouw algemeen

Binnen de rubrieksgroep 633 afbouw, interieurbouw is een rubriek afbouw algemeen gemaakt voor opleidingen afbouw zonder een indicatie voor de betreffende richting binnen afbouw:

Opleidingen afbouw zonder differentiatie (zoals schilderen of stukadoren) werden voorheen niet onder afbouw maar onder onder rubriek 6322 bouwkunde algemeen ingedeeld

2009/'10

Titelwijziging van rubriek:

8227 Gehandicaptenverzorging en sociaal pedagogisch werk overig.

Bijlage 4 Wet Educatie en Beroepsonderwijs

1.1 Beroepsonderwijs in de WEB

In september 1997 is het (middelbaar) beroepsonderwijs in een andere vorm van start gegaan. Bij het agrarisch onderwijs gebeurde dit vier jaar eerder. Deze herstructurering ten gevolge van de WEB had betrekking op het kort en lang mbo en de opleidingen in het kader van het leerlingwezen.

De WEB introduceerde vier kwalificatieniveaus van het beroepsonderwijs. Dit beroepsonderwijs werd tot 2001 betiteld als secundair beroepsonderwijs (sbo) om het verschil aan te duiden met de oude (k)mbo-opleidingen. Sinds 2001 worden ze toch weer aangeduid met mbo, ondanks het feit dat het laagste kwalificatieniveau niet als middelbaar beschouwd kan worden. De opleidingen die leiden tot deze kwalificatieniveaus worden aangeduid als opleidingen tot:

Niveau 1	Assisterend beroepsbeoefenaar (eenvoudige uitvoerende werkzaamheden) = <i>Assistentenopleiding</i> ; duur 0,5 -1 jaar
Niveau 2	Basisberoepsbeoefenaar (uitvoerende werkzaamheden) = <i>Basisberoepsopleiding</i> ; duur 2-3 jaar
Niveau 3	Zelfstandig beroepsbeoefenaar (volledig zelfstandige uitvoering van werkzaamheden) = <i>Vakopleiding</i> ; duur 2-4 jaar
Niveau 4a	Middenkaderfunctionaris (Brede inzetbaarheid) = <i>Middenkaderopleiding</i> ; 3-4 jaar
Niveau 4b	Specialist = <i>Specialistenopleiding</i> ; duur 1-2 jaar na niveau 3.

In de agrarische sector worden soms iets afwijkende benamingen voor de opleidingen gehanteerd:

Niveau 1	Aankomend beroepsbeoefenaar
Niveau 2	Beginnend beroepsbeoefenaar
Niveau 3	Zelfstandig beroepsbeoefenaar
Niveau 4a	Kaderfunctionaris
Niveau 4b	Gespecialiseerd beroepsbeoefenaar.

Voor de opleidingen op niveau 1 en aanvankelijk ook voor niveau 2 zijn geen wettelijke toelatingseisen, zij het dat een leerling voor de beroepsbegeleidende leerweg (zie hierna) ten minste 16 jaar moet zijn. Sinds 2003 hanteren de ROC's meestal als toelatingsvoorwaarde tot de basisberoepsopleiding dat de leerling tenminste de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo met succes heeft afgerond.

Aan de opleidingen op niveau 3 en 4a kan men beginnen met een vooropleiding mavo, lbo, vbo, kadergerichte, gemengde of theoretische leerweg van het vmbo, of 3 jaar havo/vwo of een WEB-kwalificatie op niveau 2, resp. 3. Opleidingen op niveau 4b worden gevolgd na de afronding van een voorafgaande opleiding op niveau 3.

De duur van de opleidingen is enigszins afhankelijk van de richting van de opleidingen en niet zozeer van de leerweg. De WEB onderscheidt de:

- beroepsopleidende leerweg (= bol); vergelijkbaar met

het voormalige mbo; stage 20-60% van de totale opleidingsduur

- beroepsbegeleidende leerweg (= bbl); uitsluitend voor personen van 16 jaar en ouder; vergelijkbaar met het voormalige leerlingwezen; stage meer dan 60% van de opleidingsduur.

Bij de meeste opleidingen kunnen de kwalificatieniveaus via beide leerwegen worden bereikt.

In de SOI 1998 zijn de WEB-opleidingen conform de kwalificatieniveaus ingedeeld:

WEB-niveau =	SOI-niveau
1	3.3
2	4.1
3	4.2
4a/b	4.3

1.2 Experimenteel competentiegericht beroepsonderwijs

Sinds het schooljaar 2005/'06 experimenteert het middelbaar beroepsonderwijs met nieuwe competentiegerichtes opleidingen zowel volgens de bol als volgens de bbl. Er zijn experimentele opleidingen op de vier kwalificatieniveaus van de WEB van start gegaan. Deze opleidingen zijn erop gericht dat de leerlingen moeten kunnen aantonen dat de voor een beroep noodzakelijke competenties (die tezamen het competentieprofiel van een beroep vormen) verkregen zijn. Het accent is hierbij wat meer komen te liggen op kunnen dan op kennen.

Er zijn beroepen waarvan de competentieprofielen onderling een grote overeenkomst vertonen. Deze beroepen kunnen verschillen in (kwalificatie)niveau en richting. Deze beroepen en de voor deze beroepen aan te leren competenties zijn beschreven in een gemeenschappelijk dossier ten behoeve van het ontwikkelen van opleidingen. De tot deze beroepen opleidende opleidingen vertonen logischerwijs ook een grote overeenkomst. Deze hebben daardoor een gemeenschappelijk deel met verschillende uitstroomniveaus en -richtingen, die elk een afzonderlijk diploma opleveren. In het register van opleidingen in de SOI zijn per kwalificatieniveau zowel het gemeenschappelijke deel (ook wel te beschouwen als bundelnaam van de overeenkomende beroepsopleidingen) als de verschillende daarbij behorende uitstroomrichtingen als opleiding opgenomen. Om actuele opleidingen te kunnen coderen is deze bundelnaam ook als opleidingsnaam opgenomen.

Voorbeeld van een bundelnaam op niveau 4 is:

av-productie mk²² bbl

De uitstroomrichtingen hiervan zijn:

beeldtechnicus av-productie mk bbl
cameraman av-productie mk bbl
fotograaf av-productie mk bbl
geluidstechnicus av-productie mk bbl
lichttechnicus av-productie mk bbl
video-editor av-productie mk bbl

²² mk: middenkaderopleiding

De beroepscompetenties kunnen echter ook op het lagere niveau 3 worden 'geleerd'.

De bundelnaam is dan:
av-productie vk²³ bbl

Met als enige uitstroomrichting:

allround av-medewerker vk bbl

Op niveau 2 zijn de overeenkomstige benamingen:

Bundelnaam:
av-productie bb bbl

Uitstroomrichting:
medewerker fotografie av-productie bb bbl

Vanaf het schooljaar 2007/08 is bij de nieuwste opleidingen het onderscheid tussen de specialisten- en middenkaderopleidingen (WEB-niveau 4) vervallen, hoewel er nog steeds opleidingen van start gaan die meer gericht zijn op specialisme dan wel leidinggeven of ondernemerschap. Dit is echter niet aan de aanduiding van deze opleidingen in het CREBO te zien, omdat alle mbo-4-opleidingen die opgestart zijn in 2007/08 aangeduid worden als middenkaderopleiding. In de oorspronkelijke opzet van de WEB vond een specialistenopleiding plaats na een vakopleiding (niveau 3) en gaf in beginsel, in tegenstelling tot een middenkaderopleiding, geen toegang tot het hbo. Door het vervallen van het onderscheid tussen de specialisten- en middenkaderopleiding is momenteel nog niet duidelijk hoe de doorstroom van niveau 4 van de competentiegerichte opleidingen naar het hbo mogelijk is.

Nieuw is ook dat in het nieuwe systeem van competentiegericht beroepsonderwijs een leerling met de juiste vmbo-vooropleiding in beginsel direct voor een specialistische opleiding op niveau 4 kan kiezen, bijv. Game-designer of Cameraman. Deze systeemwijziging heeft invloed op de ISCED-codering van deze opleidingen, namelijk 3A (ervan uitgaande dat doorstroom naar hbo mogelijk is, anders zou het 3C worden) in plaats van 4C.

Vanaf 2010 kunnen er geen leerlingen meer beginnen aan opleidingen volgens het oorspronkelijke format van de WEB, waarbij deelkwalificaties uit een kwalificatieprofiel van een bepaalde opleiding behaald konden worden.

2.1 Educatie in de WEB

In het kader van de WEB definieert de Kwalificatiestructuur Educatie (KSE) voor het erkend algemeen volwassenenonderwijs (educatie) zes competentieniveaus. Hierbij sluit ook het onderwijs van Nederlands als tweede taal (NT2) aan.

De competenties²⁴ behorend bij de verschillende niveaus kunnen als volgt worden omschreven:

KSE 1 Verschillende elementaire vaardigheden voor algemeen maatschappelijk functioneren. Deze

zijn met name zinvol voor mensen die weinig profijt hebben gehad van jeugdonderwijs of bij wie de elementaire vaardigheden zijn weggezakt. Deze competenties zijn noodzakelijk om een opleiding op hoger niveau in de educatie te kunnen volgen.

KSE 2 Stellen iemand in staat een Assistentenopleiding (zie 4.2.1) te volgen, functie-trainingen op laag niveau op de werkplek en daarmee vergelijkbare leertrajecten van de arbeidsvoorziening.

KSE 3 Stellen in staat om een Basisberoepsopleiding te volgen en daarmee vergelijkbare leertrajecten binnen bedrijfsscholing en -opleiding en daarmee vergelijkbare leertrajecten van de arbeidsvoorziening.

KSE 4 Mavo-niveau van het Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (Vavo).

KSE 5 Havo-niveau van het Vavo.

KSE 6 Vwo-niveau van het Vavo.

Op KSE-niveau 1-6 kunnen de deelnemers per vak een certificaat behalen, op niveau 4-6 ook diploma's voor een geheel van vakken.

Voor NT2 zijn vijf competentieniveaus vastgesteld:

NT2 1-5. Het niveau 2 is een voorwaarde voor het kunnen volgen van een Assistentenopleiding; niveau 3 voor een Basisberoepsopleiding; niveau 4 voor het kunnen volgen van opleidingen van een hoger niveau. NT2 5 betekent dat iemand het Nederlands vloeiend en bijna accentloos beheerst.

De certificaten van deelkwalificaties en de diploma's van de educatie volgens de WEB zijn ingedeeld in de SOI als hierna is weergegeven.

2.2 Basisstructuur Educatie

Hoewel bovengenoemde structuur in de wet (WEB) nog bestaat wordt de informatie over de deelname aan de educatie afkomstig van de ROC's vanaf het studiejaar 2005/06 anders ingedeeld.

Dit gebeurt volgens de zgn. Basisstructuur Educatie. Deze ziet er als volgt uit.

²³ vk: vakopleiding

²⁴ Kennis, vaardigheden en inzichten die mensen in de educatie kunnen verwerven. Dit zijn zaken die de meeste mensen in het basis- of secundair onderwijs hebben kunnen leren.

Certificaat	Diploma	Certificaat/ diploma	SOI-niveau
KSE 1		NT2 1	2
KSE 2		NT2 2	2
KSE 3		NT2 3	3.1
KSE 4		NT2 4	3.1
	KSE 4		3.3
KSE 5		NT2 5	4.1
	KSE 5		4.2
KSE 6			4.1
	KSE 6		4.3

Benamingen van streefcompetentieniveaus van educatietypen naar startcompetentieniveau en het doel dat de deelnemer beoogt te bereiken.

Startcompetentieniveau	Perspectief			
	Educatie			Educatie i.s.m. beroeps- onderwijs
	Sociale redzaamheid (SR)	Educatieve redzaamheid (ER)	Professionele redzaamheid ongekwalificeerd (PRO)	Professionele redzaamheid gekwalificeerd (PRG)
1 Zeer laag	SR1		PRO 1	PRG 1 = mbo-1
2 Laag	SR2		PRO 2	PRG 2 = mbo-2
3 Basis	SR3	ER3 = vmbo theoretische leerweg	PRO 3	PRG 3 = mbo-3
4 Hoger	SR4	ER4 = havo en vwo	PRO 4	PRG 4 = mbo-4 midden- kaderopleiding

De educatie van (bijna) volwassenen wordt in de basisstructuur educatie ingedeeld naar het doel of perspectief dat de deelnemer heeft met de educatie en naar zijn startcompetentieniveau.

De volgende perspectieven worden onderscheiden:

- sociale redzaamheid
- educatieve redzaamheid
- professionele redzaamheid onderscheiden naar ongekwalificeerd en gekwalificeerd.

Sociale redzaamheid

Dit omvat de competenties die nodig zijn om maatschappelijk te kunnen participeren. Afhankelijk van competenties en behoeften die de deelnemer heeft kan het hier gaan om: het leren van Nederlands, hoe werkt een bank, het openbaar vervoer, opvoeding van kinderen, vaardigheden die men nodig heeft in vrijwilligerswerk, ouderparticipatie, consumenteneducatie, medische consumptie etc.

Educatieve redzaamheid

Dit deelnemersperspectief omvat (het studeren voor) certificaten en diploma's van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vmbo-t, havo en vwo), die de voorwaarde vormen voor toelating tot mbo en hoger onderwijs. Dit betreft ook het onderwijs in enkele vakken aan gezakte leerlingen van mavo/ vmbo-t, havo en vwo die

door de certificaten te behalen voor de met een onvoldoende resultaat afgesloten vakken alsnog het desbetreffende diploma kunnen verkrijgen.

Professionele redzaamheid ongekwalificeerd

Deelnemers met dit perspectief ontbreekt het aan een aantal vaardigheden en kennis om goed op de arbeidsmarkt te kunnen functioneren. Zij hebben vaak leemten op het gebied van Nederlands, rekenen, vreemde talen, digitale vaardigheden, sleutelvaardigheden (zoals organiseren, plannen, samenwerken, overleggen, leren, beslissen, problemen oplossen, voor zichzelf zorgen) en kennis van de wereld. Het gaat hierbij zowel om mensen aan wie 'trajecten' worden aangeboden om snel aan het werk te kunnen gaan, als om mensen die beter willen leren functioneren in het beroep dat zij hebben.

Professionele redzaamheid gekwalificeerd

Deelnemers uit deze doelgroep zijn bezig met (een deelkwalificatie van) een WEB-opleiding, omdat zij ongekwalificeerd zijn voor de Nederlandse arbeidsmarkt of omdat zij een hogere kwalificatie willen behalen. Zij ervaren daar problemen bij, omdat het hen ontbreekt aan vaardigheden als Nederlands (als tweede taal), rekenen en sleutelvaardigheden die behoren bij het beroep dat men wil uitoefenen. We kunnen deze vorm van educatie typeren als hulp om het diploma te kunnen behalen.

Startcompetentieniveaus

Startniveau 1, zeer laag, omvat de groep Nederlands- en anderstalige analfabeten en semi-analfabeten (minder dan SOI niveau 2).

Startniveau 2, laag, komt ongeveer overeen met het niveau van de basisvorming-basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo (SOI 3.1-3.2) met een beperkt aantal algemene vakken.

Startniveau 3, basis, komt overeen met ten minste

basisvorming inclusief de leergebieden natuurkunde, scheikunde, geschiedenis en biologie) en maximaal vmbo-t of mavo of een (gedeeltelijke) basisberoepsopleiding (SOI 3.1-4.1).

Startniveau 4, hoger, is vmbo-t/mavo en hoger (havo, vwo, mbo3-4 en hbo) Eventueel kan deze opleiding niet zijn afgerond. (SOI 3.3-5).

Het eindniveau dat een deelnemer bereikt na succesvolle afronding van de diverse educatietypen is opgenomen in de tabel van bijlage 1.

Literatuur

14^e Algemene volkstelling, 28 februari 1971, Onderwijsclassificaties, CBS, Voorburg (zonder jaar)

SOI 1978

Eerste serie publicaties:

Deel 1 Methodologische inleiding (1980)

Deel 2 Codelijst van opleidingen, alfabetisch gerangschikt

1^e druk (1980)

Supplement A (1980)

Supplement B (1981)

2^e druk (1981)

Supplement 1-10-1982 (1982)

Editie 1986

Deel 3 Codelijst van opleidingen, systematisch gerangschikt

1^e druk (1981)

2^e druk (1981)

Deel 4 Afkortingen, meerduidige benamingen (1983)

Latere papieren publicaties:

Uiteenzetting en verantwoording, editie 1987

Codelijst van opleidingen alfabetisch gerangschikt, editie 1989

Codelijst van opleidingen systematisch gerangschikt, editie 1989

Afkortingen, meerduidige benamingen, editie 1989

Codelijst van opleidingen, editie 1993

Elektronische publicaties:

SOI-diskette 1993 en SOI-upgrade diskette 1993 (veranderingen in editie 1993 t.o.v. 1989)

SOI 1978, edities voor 1995, 1996 en 1997

SOI 1998

Standaard Onderwijsindeling 1998 edities 1998/1999, 1999/2000, 2000/'01, 2001/'02, 2002/'03 (cd-roms)

SOI 2003

Standaard Onderwijsindeling 2003 edities 2003/'04, 2004/'05, 2005/'06 (cd-rom en op internet)

SOI 2006

Standaard Onderwijsindeling 2006 editie 2006/'07 (cd-rom en internet)

Standaard Onderwijsindeling 2006 edities 2007/'08, 2008/'09, 2009/'10, 2010/'11, 2011/'12, 2012/'13 en 2013/'14 (internet)

ISCED

ISCED 1976

Unesco, International Standard Classification of Education (ISCED); Division of Statistics on Education, Office of Statistics. Genève, March 1976

ISCED 1997

Unesco, International Standard Classification of Education (ISCED); revised version III. Genève, January 1997

Organisation for economic co-operation and development, Classifying educational programmes; Manual for ISCED-97 implementation in OECD countries, 1999 edition. Paris, 1999

ISCED 1997

Andersson, Ronnie and Anna-Karin Olsson (Statistics Sweden), Fields of Education and Training; Manual; Eurostat, Luxemburg, December 1999

ISCED 2011

Unesco Institute for Statistics, International Standard Classification of Education, ISCED 2011; Montreal, Canada, 2012

ISCED-F 2013

Unesco Institute for Statistics, International Standard Classification of Education, ISCED-F 2013; Montreal, Canada, 2014

Voor meer informatie...

Service-centrum SOI/SBC (Onderwijs- en beroepenclassificaties)

Telefoon

(070) 337 53 47
(070) 337 45 10

E-mail

onderw.beroep.class@cbs.nl

Infoservice van het CBS

Infoservice is het centrale informatiepunt voor algemene voorlichting over het CBS en zijn producten; geeft aankoopadviezen; draagt zorg voor de beantwoording van vragen op alle terreinen waarover het CBS informatie verzamelt. Zo nodig wordt hierbij meer gespecialiseerde deskundigheid ingeschakeld.

Telefoon

088 5707070

Fax

(070) 3877429

E-mail

infoservice@cbs.nl

Internet CBS

<http://www.cbs.nl>

Enkele aanverwante publicaties

Standaard onderwijsindeling 2003; editie 2005/'06 (internet)

Standaard beroepenclassificatie 1992; verbeterde editie 2001 (cd-rom)

€ 10,50

Sociaal-economische trends (internet)

Cijfers en artikelen over onderwijs vindt u in Statline, de publieke database van het CBS. Deze benadert u via www.cbs.nl. Voor cijfers kiest u Statline. Op de site van het CBS zijn ook Themapagina's over onderwijs te vinden. Deze bevatten tal van artikelen over onderwijs. Binnen Cijfers kiest u daartoe Themapagina's/ Onderwijs.

Bestelservice CBS

fax (045) 570 62 68
e-mail verkoop@cbs.nl

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen.